МОАРШАЛ ДА XIV ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНИ КОНФЕРЕНЦЕ ДЕЛЕГАТАШКА!

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 19 февраль, 1974 шу. ● № 22 (15318). ● Мах 2 кеп.

«Старогрознефть» НГДУ йиъла-гIча районни инженерно-технологически служба мехкдаьттахоша чIоагIа лоархIаши сийдеши ва мехкдаьтта доаха оператор Сынко Александр Михайлович. Дукхача хана денз укхаза къахьегаш ва из. Цудухьа йоккха опыт Iоаяьй цо шийна балха тIа, цо новкъостал ду шийна моллагIа шийна енна задании толамца кхоачашъе.

Дукха ха йоацаш керда сепарационни установка болх бе йолаелча хьалхарча вахте болх бе хьожавир коммунист нов. Сынко. ХIаьта цо шийна смена цхьаккха хьовзам па хулийташ чакх а яьккхар.

СУРТА ТIА: оператор А. Сынко.

Л. РУДСКЕ тексти сурти.

РЕСПУБЛИКА КОММУНИСТИЙ ЙОККХА ФОРУМ

Тахан шийна болх дIаболабу XIV-ча Нохч-ГIалгIай областной партийни конференце.

ХIара конференци — парте мугIарашка массе а оагIорахьарен чIоагIен хьажар, халкъа а Коммунистически партена а хьалхашка ленински байракха, вай революционни къахьегахьалхашка ленински байракха, вай революционни къахьега мен традицешта мутIахьа хилар коммунисташа дIагойташ йола бехктокхаме экзамен. ХIанзара конференци хьаеллалехь дукха йоацаш республика байраках дIаеллар кхоалагIа орден — халкъий ДоттагIала орден. Из доккха тешал да Нохч-ГIалгIайчен коммунисташ парте денале отряд хилара, ленински къамий политика цар нийса дIахьош хилара.

Таханара конференци хьаеллалу, КПСС XXIV съездо оттадаь декхараш, пятилетка диълагIча шера планаш кхоачашъдаь декхараш, пятилетка диъла гIча шера планаш кхоачашъяра КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даьча Кхайкарало советски наьха деташ айдаьча, хьинар совдаьккхача деношка. Конференце бе а боагIаш мах бергба дIададахача кхаь шера областной партийни организаце баьча политически а организаторски а балха, цу балхах хьахиннар фуд хьожаргъя.

ДIадаха кхо шу — из ленински парте политика исторически толамаш даьха ха: Башха дика хIамаш карагIдийннад вайна экономикен культурен дегIайоалаеча. Хоалуш тоаденнад халкъа вахара хьал, кхы а чIоагIъеннай советски общества социально - политически идейнин цхьоагIо. Йоккхий котталонаш яьхай вай мехка машар безача арахьарча политика.

КПСС XXIV съездо оттаяь экономически социальнии проблемаш толаме кхоачашъеш хиларо советски наьха деташ ураувттаду керда коталонаш яхара. Республика къахьегамхоша, областной партийни организаце хьалхле а лелаеш, шоай дакъа юкъехьу коммунизма материально-технически база хьакхоллара юкъарча гIулакхa. Нохч-ГIалгIайчен промышленносто тIехкхоачашъяьй пятилетка кхаь шера план. 1973 шера планови заданеш а ишта тIехкхоачашъяьй. Республика промышленни предприятеша дIададахача шера планал совгIа 16 миллион сома продукци арахийцай.

Дика да юрта боахамерча къахьегамхой хьокхамаш а. Цар 1973 шера 507,8 эзар тонн ялат гулдаьд, план 500 эзар тонн йолча. ТIехкхоачашъяьй 1973 шера паччахьалкхенга ялат, баь, цадаараш, шекара свекла, комсаш, коартолаш, сом, дулх, шура, фуаш, тха дохкара халкъбоахама план.

ДикагIча колхозий, совхозий, фермай, бригадай коллектива, ша, хIаьта ишта дикагIча хьайбаш лелaдераша шоаш ца кхобеш хьийгача кьин боккха мах баьб — 960 сага СССР орденаши медалаши еннай. Дукхача коллективашта еннай ЦIе байракхаш Сийлен грамоташ, ахчан премеш.

XIV партконференце дукха делегаташ ба яхье хьалхле яьккха, шоай гIулакх дича довзаш бола нах. Царна юкъе ба Шаьлара Саидов Бауди, Социалистически Къахьегама Турпал, Грознера Буцыгина Тамара Алексеевна, РСФСР заслуженни гIишлошъярхо, Назранера Барахоева Лемка, Социалистически Къахьегама Турпал, бурув деттача Грозненски управленера Ленина орден лелаю буровой мастер Бучнев Леонид, Шелковскойра жа Iу, Социалистически Къахьегама Турпал Эсмухамбетов Наурди, Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университета паркома секретарь Точиев Макшарип, Сунжера тракторни бригада бригадир Брциев, ишта дукха кхыбараш.

Экономика дегIаярца цхьана тоалу къахьегамхой бахара хьалаш. Дикка лакхъеннай къахьегамхой ахчан доходаш.

Уж кертера гIулакхаш белгалдаь да КПСС ЦК декабрьски (1973 ш.) Пленуме парте Центральни Комитета Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьла тIа, Пленума решенеш тIа. Общественни производства эффективность дIахо а айяр, къахьегама овсарле лакхлулга сихлар, Iилма-технически прогресс дIахо дегIайоалаяр санна дола дедешаш хургда конференце балха юкъмоттиге латташ. Делегаташа шоай теркам тIабохийтаргба пайда эцанза йола торонаш гучаяхара а уж балха юкъейоалаяра а, балхацара кхоачамбоацараш дIадахара. Къаьстта сатем боабеш я плаш кхоачаш ца еш хьайоагIа предприятеш, колхозаш, совхозаш. Цар кулгалхошкара доаггIар хьадехаргда конференце. Ира критика е йоагIа боахамашта доал во дечарна, паччахьалкхени къахьегамеи дисциплина телхаераштa.

Конференце кIезига моттиг дIалоацаргьяц къахьегамхой коммунистически дэг-уйла йолаш хьалкхебара дешаша. Боккха теркам тIабохийтаргба парте Нохч-ГIалгIай обкома X-чеи XIII-чеи пленумий решенеш чакх мишта йоах хьажара. Цхьан дешаца аьлча дувцаргда партийни болх дIахо тоабара наькъех. ХIаьта партийни кулгалдаро чу ма лоаций республика вахара еррчга оагIонаш — экономика, культура, Iилма, халкъа дешар, унахцIено, торговли, бытовой гIулакхаш дар дегIадоаладара дешаш.

Йоккха моттиг дIалоацаргья конференце балха тIа къахьегамхой депутатий моттигерча Советий, профсоюзий, комсомольски, кхыча общественни организацей балха партийни кулгалдара дешаша.

Партийни комитеташа чIоагIале лувцача юкхьанцарча партийни организацей денал а хьинар а дIахо айдара йоакхо ергья конференце. Цунца цхьана дувцаргда комитетий балха стилех а методех а, партийни вахара ленински нормаш кхоачаш мишта ю, партийни демократи дисциплинеи мишта лелаю.

Кхетадеш махиллара республика йоккхача форуме керттера моттигех цаI дIалоацаш хургда хIара коммуниста, кулгалдеча балха тIарча хIаране шоашта тIадиллача гIулакхах бола бехктокхам айбара, хьалхашка оттадаь декхараш кхоачаш мишта цу тахкари тIахьожам лоаттабари чIоагIдара, боахама кулгалделга массе а моттигашка партийни боарам тIа дIадахьа дезаш хилара дешаш.

Болх толаме чакхбалба шун, XIV областной партийни конференце делегаташ!

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ XIV-гIа ОБЛАСТНОЙ ПАРТКОНФЕРЕНЦИ ХЬАЕЛЛАРАХ

Тахан В. И. Ленина цIерагIча культура Дворецe Iуйрийна 9 сахьат даьлча хьаелл Нохч-ГIалгIай XIV-гIа партийни конференци.

Делегаташта регистраци ергья тахан Iуйрийна 7 сахьати 30 минути яьлча денз В. И. Ленина цIерагIча культура Дворецe.

ЕЗАЧА ДАЬХЕННА—ТХА КЪАХЬЕГАМА СОВГIАТАШ

Пятилетка диълагIча шера хьинар айдаь къахьегара партега, советски халкъага КПСС ЦК даь Кхайкарал къоабалдаь хьаллаьцад Грознерча станце вагонникаша. Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а баха керда декхараш тIанйцад цар: вагонаша сеца латташ йоаккха ха кIезигъяра наькъашка латташехьа 2700 вагона ремонт е.

ТIанйца декхараш толамца кхоачашдеш да. ХIанзлехьа наькъашка латташехьа а 100 совгIа вагон тоаяьй.

Дикача къахьегамца белгаябаьннаб цига вагонникаш Козорезов Аркадий, Кожемякин Александр, Новиков Константин, Евдаев Виса, ишта кхыбараш а.

* * *

Грозненски локомотивни депо машиннаькъахоша Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а баха укх шера 12 тонн дизельни доагор кходе декхар тIанйцад.

Ер шу доладелча гIоне П. Колпакова кулгалдеш йолча локомотивни бригадо 2678 килограмм дизельни доагор кходьд.

Ишта лакха социалистически декхараш тIанйцад машинисташа Савенко Валере, Истамулов Султана кулгалдеш йолча бригадаша.

А. ГЕОРГИЕВ.

◆◆◆

Кхашкара бIаьстан балхаш дIадсладара эша техника ханнахьа кийча хилийтара вай республика беррига механизатораш тIахьехаш сунжанцаша даь кхайкарал хьал а лаьца, тха механически мастерске болхлоша дош деннадар ерригга тракторaш тоаяра план Советски Эскареи ТIема-Форда Флотеи деза Ди — 23 февраль хьатIакхачалехьа кхоачашъе. Беррига низ оарцагIбаьккха хьинаре къахьегар бахьан долаш ремонтникий вIаштIехьдаьлар из план ханал хьалха кхоачашъе.

ПланагIа 25, декхарегIа 29 йолча 32 трактор дика тоаяь механически мастерскера араяьккхай тха болхлоша.

Тракторaш тоаеча шоай дийнаьъара балха нормаш 120—140 процент кхоачаш а еш къахьегаш бар двигателаш тоаю Катаев Iаьла, Литвин Петр, токарь Спицын Федор Иванович, аьшка пхьар Росламбеков Даниил, жIов еттар Резванов Григорий, кхыбараш.

Шоай торонаш а лаьрхIа, тха мастерске болхлоша шоаш та хьалхашка декхар оттадаьд кхашкара бIаьстан балхаш дIадолалехьа кхы а 8 трактор тоае.

В. ТУПКОВ,
«Гудермесский» совхоза механически мастерске заведующи.

◆◆◆

Дикача къахьегама толамашца дIадоладаьд 1974 шу КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарало дог гIоздаькхача тха колхоза шурий-товарни ферма къахьегамхоша.

Хьалхарча квартале халкъбоахама планагIа 2850 центнер шура яккха езаш бар уж. ХIаьта иттлагIа февраль тIекхоачаш 1300 центнер совгIа шура яьккхар. Из дIадахача шера цу юкъа яьккхачул дукхагIа я.

Дика хьокхамеш гойташ къахьег коммунисткаша, йижараша Нагуманова Галинаси Лукманова Зинаидаси, Камбулатова Шамсияс, Аджигайткановa Зайнаба, кхычар.

Масала, социалистически яхье хьалха йолча Камбулатовас дийнахьеи буси юкъера лаьрхIача 12 килограмм шура йоакх хIара кхоабача Iаттагара. Цул дукха тIехьайисац лакхе цIераш яьха кхьйола доякаш а.

Шоай къахьегама толамаш парте XIV областной конференцена хетаду тха колхоза шурий-товарни ферма коллективо.

М. КОСТЮКОВА,
Шелковской района «Красный пахарь» колхоза экономист.

◆◆◆

Пятилетка диълагIа, къоастамбу шу хьайбай продукташ совъяхара, царга дIадодар лохдара наькъ тIа довлара шу дара дерригга низаш тIадахийтад тха колхоза хьайбаш леладераша.

Юрта боахама продукташ дукхагIа йоахаш халкъа боахама планаш, тIанйца социалистически декхараш кхоачашдара партеи правительстваи тIахьехама жоп луш дика дIадоладаьд оаха ер шу.

ДIабахача январь бетта паччахьалкхенга шура йохкара квартальни план 46 процент кхоачашъяьй. ХIанз хIара кхоабача Iаттагара 7,1 килограмм йоаккхаш хIара дийнахьа паччахьалкхенга 5205 килограмм шура йохк тха хьайбаш леладераша.

ДIабахача цхьан беттан ах беттан еррига паччахьалкхенга ехка шура 200 тоннал дукхагIа я.

М. ПОПОВ,
Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIча колхоза парткома секретарь.

◆◆◆

БIаьстан кхашка дергдолча балхашка мамогга дикагIеи сихагIеи юртбоахама техника тоаяра Сунженски района механизатораша вай республика берригача механизаторашка даьча кхайкарала жоп луш, гударахьи Iайи планагIа тоае еза юртбоахама техника 23 февраль тIакхоачаш тоаяь яккха социалистически декхар тIанйцадар тха совхоза механизатораша.

Шоаш денна дош кхоачашде гIерташ шерра социалистически яхь а йоаржаяь хьинаре къахьийгар совхоза механизатораша. ХIаьта дика толам а баьккхар.

Къаьстта дика хьокхамаш гойташ къахьийгар механизатораша Приходько Семена, Амиров Ахьмада, Талаев Iимрана, Тумаев Идриса.

Шоай къахьегама толамаш XIV областной партийни конференцена хетаду совхоза механизатораша. Цун сийна февраль бутт чакхбалалехьа кхы а пхи трактор тоае дош деннад цар.

Т. ТОЛОКОННИКОВА,
Наурски района «Комсомольский» совхоза керттера агроном.

◆◆◆

Къаьстта дика къахьегаш накъабаьккхаб таханарча дезача денна Грозненски макаронни фабрика болхлой. ДIабахача бетта планал совгIа цар ара а хийца маьхала яьккхар ялх эзар сома маьха тайп-тайпара продукци. Уж толамаш кхы а совдоахаш къахьег цар укх бетта. Февраля задани 107 — 108 процент кхоачашъеш хьабоагIа уж. ХIанзлехьа планал совгIа цар арахийцай массехк эзар сома маьха товарни продукци.

Къаьстта дика къа а хьегаш социалистически яхье хьалха латташ ба цига болхлой Л. Тутаева, Б. Губанова, Л. Ткаченко, кхыбараш. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 120—125 процент кхоачашъю цар.

Р. ЕРЕМЕЕВА,
Грозненски макаронни фабрика бухгалтер.

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНИ КОНФЕРЕНЦЕ ДЕЛЕГАТАШ

СУРТА ТIА: (аьрдехьара съезда цIерагIча колхоза аьттехьа): М. Б. Брциев — Сунженски района XIX партсъезда цIерагIча колхоза тракторни бригада бригадир, М. Х. Точиев—Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университета парткома секретарь, М. А. Гулаева—Н. А. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода штукатурмаляр, А. Д. Демильханов — «Грознефть» объединене автобаза шофер, М. Х. Лютиков — Грозненски района Ленина цIерагIча колхоза председатель, М. А. Мамаев — химкомбината слесарь, М. Б. Мислауров — «Чечингводстрой» ПМК бурув деттара мастер.

И. ПЛИЕВА сурт.

КПСС ОБКОМЕ, РЕСПУБЛИКА МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОБЛСОВПРОФЕИ

СОВГIАТАШ—ДОАГIАРАШТА

(ДIахододар. Долалучунга хьажа 19, 20, 21 номераш тIа).

КПСС ОБКОМА, НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОБЛСОВПРОФЕИ ВЛКСМ ОБКОМА СИЙЛЕН ГРАМОТАШ ЕННА БОЛА ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШ

АЧХОЙ-МАРТАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Арсанукаев Хьусейн — «Лермонтовский» совхоза отделене управляющи.

Эльмурзаева Iабдат — «Новосельский» совхоза болхло.

Хаджиев Сапиюль — «Самашкинский» совхоза тракторист.

ВЕДЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Зелимханова Наталия Зелимхановна — XXII партсъезда цIерагIча колхоза тхьамка леладеча звеной звеньевая.

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Амерханов Ахьъяд — Грозненски шурий совхоза тракторист-комбайнер.

Цицаев Ахмед Хамидович — «Ермоловский» совхоза тракторист-комбайнер.

Вагапов Байке — «Атагинский» совхоза механизированни отряда звеньевой.

Карпова Раиса Анфисовна — совхоза сомий беш лелаеча № 3 йолча сомий-бацадаарий бригада бригадир.

Багаев Султан Салманович— «Юбилейный» совхоза тракторист.

ГУДЕРМЕССКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Абдурашидов Вахид — «Кавказ» яхача колхоза механик.

Абдулаев Ахмед Шамседович — «Дружба» яхача совхоза комбайнер.

МАЛГОБЕКСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Гетогажев Iусмана Хьажбикар — «Ингушский» совхоза комбайнер.

Бахчин Владимир Демьянович — «Кавказ» яхача колхоза тракторист.

НАДТЕРЕЧНИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Ильясов Махьмуд — «Братский» комсий совхоза тракторист.

Хадиева Януда — «Верхненаурский» комсий совхоза тракторист.

НАЗРАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Костоев Хьасана Якъуб — «Экажевский» совхоза тракторист.

Евкуров Абукара Лахан — «Октябра 40 шу» яхача совхоза тракторно - полеводчески бригада бригадир.

Гагиев Аюпа Мувса — «Назрановский» совхоза керттера агроном.

НАУРСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Бородин Петр Родионович— «ЦIе байракх» яхача колхоза № 1 йолча доакъараш Iалашдеча бригада бригадир.

Кудрявцев Денис Макарович — Ленина цIерагIча колхоза № 2 йолча тракторно-полеводчески бригада бригадир.

Суровецкий Владимир Петрович — «Плодопитомнический» совхоза тракторист.

НОЖАЙ - ЮРТОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Хадиев Абдулбасир — Гагарина цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Ушаев Жунайд — Жданова цIерагIча колхоза бригада полевод.

СОВЕТСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Газгиреев Рашид — Орджоникидзе цIерагIча колхоза тракторист.

УРУС-МАРТАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Суракатова Асма — «Гойтинский» совхоза центральни склада болхло.

Хаджимурадов Магомед-Салих — «Горец» яхача совхоза свекла лелаеча звеной звеньевой.

Зелимханов Ваха Якубович — Мичурина цIерагIча совхоза директор.

СУНЖЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Поделякин Василий Дмитриевич — «Победа» яхача колхоза сомий-комсий беш лелаеча бригадир.

Шеховцев Николай Степанович — XX партсъезда цIерагIча колхоза № 5 йолча комплексни тракторно - полеводчески бригада бригадир.

Бибулатов Эльмурза Алиевич — Ленина цIерагIча колхоза № 2 йолча тракторно-полеводчески бригада бригадир.

Монашенко Нина Антоновна — «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза № 1 йолча баьцадаараш леладеча бригада бригадир.

Лагадин Петр Васильевич — «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза сомий беш лелаеча бригада бригадир.

ШАЛИНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Горбатенко Татьяна Петровна — «Южный» совхоза гидротехник.

Мудаева Пала — Ленина цIерагIча колхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

Мадаров Мовсар — «Джалка» яхача совхоза комбайнер.

Висханов Зайнди Висханович — «Автуринский» совхоза юртбоахама участка начальник.

Алиева Кхокха — Куйбышева цIерагIча колхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

ШЕЛКОВСКОЙ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Аржинт Клавдия Ивановна — Менжинске цIерагIча колхоза № 2 йолча комсаш лелаеча бригада бригадир.

Масаев Хьусейн — «ЦIе ахархо» яхача колхоза баьцадаараш леладеча звеной звеньевой.

Стороженко Надежда Алексеевна — «Коминтерн» яхача колхоза № 2 йолча комсаш лелаеча бригада звеньевая.

ОЧЕРД ЙОАЦАШ «МОСКВИЧ», «ЖИГУЛИ» ЯХА АВТОМОБИЛАШИ ЕЗА-ЙОККХА МОТОЦИКЛАШИ ЙОХКА МОГАБАЬ ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШ, «МОСКВИЧ» ЯХА АВТОМОБИЛАШ

Абдулкадыров Увайс — Шалински районерча «Джалка» яхача совхоза хьажкIаш лелаеча звеной бригадир.

Мироненко Виктор Николаевич — Малгобекски районерча «Кавказ» яхача колхоза шофер.

Петрушенко Николай Николаевич — Сунженски районерча «Победа» яхача колхоза тракторист.

Таймасханов Шейпа Ибрагимович — Надтеречни районерча «Братский» комсий совхоза хьажкIаш лелаеча звеной звеньевой.

Саадулхаджиев Iаддалкерам — Грозненски районерча «Советская Россия» яхача колхоза баьцадаараш леладеча звеной звеньевой.

Чагаев Имран — Ачхой-Мартановски районерча «Лермонтовский» совхоза хьажкIаш лелаеча звеной звеньевой.

«ЖИГУЛИ» ЯХА АВТОМОБИЛАШ АЧХОЙ - МАРАТАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Асхабов Женимудин — «Орджоникидзевский» совхоза тракторни бригада бригадир.

(ДIахододар 4-ча оагIо тIа).

КОНФЕРЕНЦЕГАРА КОНФЕРЕНЦЕГА

БАРТИ ЦХЬОАГІОИ ЦАІ ЙОЛАШ

ХІАНЗ Іалалмате дукха я халкъаши къамаши вІаши гаргадахара новкъостал деш йола объективни факторш. Бе-беча къамех бола къахьегамхой доттагІала уйланца хьалхкхебара аьттув хуллйт вай дерригача долаш дараша, вай парте ленински къамий политико.

Дуккха къамаш дахаш хиларца белгалйоал тха район. Укхаза бах 20 совгІча къамах бола нах: эрсий, гІалгІай нохчий, эрмалой, гуржий, белорусаш, болгараш, аварцаш, гІумкий, кхыбараш. Тха район — из ба бІарчча цаІ бола социалистически, дуккхача къамех латта дезал. ХІаьта бІарччача цхьан дезалах йола из башха дика уйла къахьегамхошта дег чу йоссаяра новкъостал ду района партийни организацешта хІара денна беча балхо.

Бахача наха интернациональни кхетам балара дешаш даим городской партийни организаце теркама юкъмоттиге латт. Уж дешаш коммунистий собранешка дувц, парторганизацей балха планашка уттаду, парте горкома бюро заседанешкей пленумашкей дувц. Из болх къаьстта шерагІа баьржаб парте областной комитета Х-гІеи XII-гІеи пленумаш хиннач тІехьагІа.

Укх тІеххьарча хана Іалалмате дукха лекцеш йийшай, докладаши беседаши яьй интернациональни доттагІал чІоагІдара дешаех лаьца. Беседашкей лекцешкей, тематически сайренашка тха лектораша докладчикаша, политинформатораша пропагандисташа массаза а белгалдоах, вежарашха долча халкъий доттагІали вІаши юкъера новкъостали хиннадеца хІара коллективо районо, республико беррига мехко толамаш доахарг ца хилар.

«Советски Социалистически Республикай Союза шовзткъе итт шу дизара хьакъехьа» ше доклад ешаш Л. И. Брежнева къоастамболлаш белгалдаьккхар «Ленина белгалбьяча наькъагІа моахк дІахо дегІакхувлара дешаш ше къестадеш, парте боккха лоархІам бу Советски Союза беррига гражданаш интернационализмаи советски патриотизмаи уйланца хадданза тІа-тІа чІоагІагІа кІоаргга кхетабара гІулакха... Цу даькъе вай беш бола болх коммунизм хьалъяра юкъарча гІулакха лоархІаме такъа да».

Цу декхара лоархІам дика кхета а беш, городской партийни организаце, наха юкъе кхетама болх бара тахка чьнача къьнарча методех кхоачам ца а беш, идеологически балха керда, эффективнегІа йола формаши методаши лех. Уж я юрташкарчей болхлой поселкашкарчей гражданий сходаш, доттагІалей къахьегамей цІейш из ба районера кулгалдеча болхлоша къахьегамхой баххача моттигашка, духхьал дезала юккъе беш бола массово-политически болх.

Бакъдар аьлча, цу формаех хІараар ший башхалонаш хиларца белгалйоалаш я. Цу дешашка боккхача лоархІаме я бригадай, участкай, цехий къаьст-къаьстача коллективашта юкъеи бІарччача предприятешта, организацешта, районашта юкъеи дика вІаштІехьъяьккха социалистически яхь. Дика традици я хинна дІайолаеннай воккхагІвола жа Іу Социалистически Къахьегама Турпал нов. Бахмадов Мади керте латтача «Кавказ» яхача колхозерча жа Іуй бригадо Социалистически Къахьегама Турпалца, Шелковской районерча цІи кезача жа Іунца нов. Эсмухамбетовца лелаю яхь.

Корта болаш йола дика бувзамаш тоссаденнай доаллахарча вежарашха йолча республикай — Къилбаседа - ХІирийн Черсий-Балкхаройн районашца тха районаи юкъе.

Каст-каста доттагІален къахьегамей цІейш дезду, художественни самодеятельноста концерташ уттаду, спортивни яхьаш лелаю, района а промышленностей юрта боахамей къаьст-къаьстача коллективашта а карагІдаьннараш хьалъашта дІадовзийт.

ЕРРИГАЧА юрташкей нах бахача моттигашкей граждани сходаш а еш, цига гІеттаду бе-беча къамех болча викалашта юкъеча гІулакхех дола дешаш, ширача замах юхедисача, бахача нахах цхьадолча даькъа сакхетам чу доахкача воча гІулакхашта лоаттабеча къовсамах дола дешаш.

Вай мехка къахьегамхошта интернациональни кхетам баларо, дукхача къамех латтача вай халкъий доттагІало еш йола влияни къаьгга хьахьокх Советски Іаьдал латтача шерашка вай республикей тха районей хиннача дикача экономически, культурни, социальни хувцамаша.

Къахьегамхошта политически интернациональни кхетам балара юкъе йоккха моттиг дІалоац вай мехкей доазол дехьеи промышленни предприятей организацей, учреждений, дешара заведеней коллективашка, къахьегамхой бахача моттигашка хиннача лоархІамегІарча событей хьакъехьа парга хан-ханнахьа бизза хоам баро. Из хоам бара оаха пайда эц тайп-тайпарча средствех: газетни витринех, гойтара агитацех политинформаторашa, пропагандисташа, лектораша, агитатораша деча къамалех.

Къахьегамхошта интернациональни кхетам балара белгалара болх бу районерча культурно - просветительни учрежденеша а. Къахьегамхошта интернациональни кхетам балара района культура Цlеношка, клубашка, библиотекашка книжкаш дувц, царна хетаяь сайренаш, уж дешарий конференцеш, царех лаьца обзороw ю, кхыйола мероприятеш чакхйоах. Геттара дика лоархІаш я Вознесенскии (эрсий халкъа иллеехи эрсий къаман халхарехи латташ репертуар йолча) Псердахскии (дукхагІйола номераш вайнаьха йолча) культура Цlеной художественни самодеятельносто цхьана еш йола выступленеш. Шоайла вІаюха хьоашалгІа ухилга вІаштІехьдоах цар, хІаьта из а иштта вай халкъашта юкъера доттагІал чІоагІдеча факторех цаІ я.

ДЕШАРХОШТА интернациональни кхетам балара боккха болх бу района школашка.

Дынах тешарий массехк группа я районе керастей буслабей ды лелабеш. Дынах тешарий хІара группо шо-шоай ды хестабу, тайп-тайпарча къамех бола нах хийра лоаттабе яхаш хьехам бу, царна юкъе моастагІал дехк.

Цудухьа районерча партийни организацешеи школай педагогически коллективашеи цІенхаштта уйла тІайохийт дешархоштеи даьшта - ноаношти интернациональни атеистически кхетам балара. Хьехархошта лаьрхІа вІашагІа а ехка, хан-ханнахьа болх беш я Іилман атеизмах йола семинараш. Даьшта-ноаношта лаьрхІа — массаза а болх беш йола цІагІара лектореш.

Школашка вІашагІъехкай боккхеи сакъердамеи болх беш йола интернациональни доттагІала клубаш. Клубаша вІаштІехьдоах дешархоша вай мехка тайп-тайпарча районашкарча пионерашеи школьникашеи, хІаьта иштта Болгарерча, Польшерча, Чехословакерча берашеи дІа-юха каьхаташ кхухьийтилга. Цу мехкашта хетаяь дукха альбомаши стендаши я школашка.

Халкъий доттагІал чІоагІдара тІадерзадаь да школай пионерски комсомольски организацей гІулакхаш, пионерски отрядий сбораш, комсомольски собранеш краеведчески болх.

Лоаца аьлча, дешархошна беча кхетама балха тІа пайда эц бе-беча формаехи средствах.

Боккха лоархІам бу керда советски обрядаши традицеши къахьегамхой вахараи бытаи юкъеяххьара. Саг йоалаелга Іоалъча берашта регистраци елга, духхьашха паспорт эцилга, болхлошта юкъе вохийтилга, бахийта боагІараш салаІа бохийтилга тха районерча къахьегамхой вахаре хІара денна лелаеш гІулакхаш да.

Къахьегамхошта интернациональни кхетам лулга тоалара гІулакха боккхача лоархІаме я политически дешара система. Дешара еррига звеньяшкара пропагандисташ интернационализм кІоаргга хьаелла гІерт социализмии коммунизми хьалъяра практике, КПСС-еи Советски правительстваи урчен арахьарчен политике района предприятей, совхозий, колхозий учреждений, организацей къахьегача коллективай балха тІара кхувлача масалашца.

Барт тайна, Іимерза, оагІув оагІох а теха болх бу тханцига бе-беча къамех болча наха, балха тІа эшшаш дола новкъостал ду шоайла, балха а дезале берашта кхетам балара а опыт дІа-юха ийю.

А. БАРАХОЕВ,
КПСС Малгобекски горкома секретарь.

Дика къахьегама толамаш доахаш хьайоагІа № 1 йолча мода ателье коллектив. ИйслагІча пятилетка кхоалагІча, хоадамбеча шера план толамца кхоачашъяьй. Хьинаре къахьегаш дІадоладаьд пятилетка диълагІа, къоастамбеш дола шу а. Январь бетта план тІехкхоачашъяьй, планал совгІа бахача наха 30 барзкъа а тийгад. Январь бетта заказаш кІеоига хиларга а, - кхыдолча цхьацца кхоачамбоацарашка а хьежача из цифра эІамига яц. ДиъллагІча къоастамбеча шера план 25 декабре кхоачашъе аьнна деккар тІаийцад ателье коллективо.

Планая совгІа бахача наха 3000 совгІа барзкъа тега аьнна деккар а тІаийцад ателье барзкъаш тегараша.

Дуккхача къамех болча нахах латт ателье коллектив, ХІара денна план 110—115 процент кхоачаш а еш, общественни вахаре хьинаре дакъа а лоацаш хьайоагІа комсомолка эрсе Сурцева Аня, болх дика беш, дисциплина телхаца еш я комсомолка эрсе Варнавская Валя. Цар новкъостий нохчо Айдамирова Зайнап, кореянка Ким Люда, дагестанка Болотова Гуля, нохчо, цеха лектор, комсомолка Магомадова Бела, гІалгІа Тангиева Іайшет иштта дика 110—115 процент шоай нормаш кхоачаш а еш, общественни вахаре хьинаре дакъа а лоацаш ба.

СУРТА ТІА: хьалхарча мугІаре — Сурцева Аня, Варнавская Валя, Айдамирова Зайнап; шоллагІча мугІаре — Ким Люда, Болотова Гуля, Магомадова Бела, Тангиева Іайшет.

И. ПЛИЕВА сурт.

КОЛЛЕКТИВ КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА КХУВЛАРАШ

Ахриев ГІапура цІерагІча Назранерча «Электроинструмент» завода болхлоша, инженерно - технически болхлоша, гІулакхерча наха дикка толамаш даьхад ийслагІча пятилетка дІадахача кхаь шера. 1971—1973 шерий заданеш тІехкхоачашйир, планал совгІа 873 эзар сома продукци ара а хецаш цунах пятилетка кхоалагІча шера 562 эзар сом а долаш Шера юккъера лаьрхІача цу шерашка производство 16,6 процент дегІанхар, хІаьта къахьегама овсарле 1970 шера хиннача боарамга диллача 1973 шера 127 процент хулаш лаккхьелар.

Завода дуккхача къамех болча болхлоша хІара дийнахьа -бус арахеца мехка халкъа боахама эша 1500 электросверлильни машина. Цул совгІа тха завода продукци кхоач дуне 31 пачхьалкхене а. Пятилетках дІадахача кхаь шера 5700 эзар сома пайда баьб. цунах 1973 шера — 2100 эзар сом. 1972 шера хинначул фондоотдача 1973 шера 13,7 процент лаккхьелар.

Мехка хьалха латтача предприятеша санна, республике хьалхарчарца, завода къахьегамхоша тІаийцар 1974 шера встречни план. Из я пятилетка контрольни цифраел 1100 эзар сом тІех. ТІаккхеташ йола еррига продукци хьахургья къахьегама овсарле лакхъяларах, цхьадола дакъа производства отходех а хулаш.

Заводе болх беш я барт тайна коллектив. Из иштта хьахилара, чІоагІъялара, цунна кхетам балара боккха лоархІам болаш я завода партийни организаци. Из коллектива тІум я, цо вІашкаувз, кхотаю коллектив, толамаш дахара дог уравттаду. Доккхача а эІамигача а гІулакха тІехь хьалха латт коммунисташ. Новкъосташа шоашкара хьоккхам эцаргболаш къахьегаш ба производстве хьалха латта болхлой коммунисташ лекальщик Котиев Махьмада Ахьмад, наладчик Даурбеков Іаддал - Хьамида Мусса, слесарь - сборщик Капищева Наталья Егоровна, мастер Аушева Махьмада Лида, дуккха кхыбараш. Болх геттара дика бара хьоккхам гелара совгІа, уж идейни чІоагІа, хьинар а инициатива а йола нах ба.

ИйслагІча пятилетка заданеш кхоачашъеш коллективо толамаш дахар — из да КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъяра болхлой, инженерно-технически болхлой, гІулаккхера нах оарцагІбаха партийни организацеца ховш хиларах хьахиннар.

Юкъарчал доацаш завода барххІе а цеха болхлошца халданза цхьана хулаш йолча партийни организацеша йоккха влияни ю социалистически яхь дегІайоалаяра, болхлой сакхетам лакхбара, дІадовзийт царна коммунизм хьалъяра деккараш, оарцагІбоах уж доал дара, балха ха ца йоаийтара, производственни а къахьегама а дисциплина ца толхаййтара тІехь къовсам лоаттабара.

Парторганизаце общественни болх вІаштІехьбоаккх мамогга дикагІа хургболаш. Коммунисташта тІадулла гІулакх лу царна дикагІа дулургдолча тайпара: коммуниста хана, образованега, балха опытага, коллективе болх бе цунна харга, цун оамалга хьежжа. Масала, литейщик, Октябрьски революце ордена кавалер Гиватулин Мубаракша Шавилович цеха парторганизаце секретарьва. Цунна хайнад чІоагІа а хьинар дола а коллектив вІашагІтоха. Цо хьалхле лелаеча парторганизаце цеха еррига коллектив оарцагІъяьккхай пятилетка диъллагІча, къоастамбеча шера социалистически деккараш кхоачашдара.

Барт тайна а, кхотаенна а я № 43 йолча цеха коллектив. Цу коллективо производственни общественни вахаре хьинаре дакъа лоацилга хьаллоаттаду цеха парторганизаце, ше беча кхетамей организаторски балхаца цун хьинар лакх а ду. Укхаза цеха начальника Гадаборшев Османа Муссаси парторганизаце секретара Даурбеков Іаддал-Хьамида Муссаси чІоагІагІача бартагІа бу болх, дика йовз царна шоай моттигаш, де дезар. Цехе хан-ханнахьа ю партийни, профсоюзни, комсомольски собранеш. Цига дувц хьалхашка латта деккараш. Укх шера план ханал хьалха кхоачашъяра доккхий деккараш тІа а ийца, шерра дІайолаяьй социалистически яхь.

Яхье котьъьннача бригадана яла карара кара тела ЦІе вымпели 30 сом ахчан премии кийчъяьй.

Тха завода коллектив 1973 шера Грознески «Электроприбор» заводеи Орджоникидзевски автотракторни электрооборудоване заводеи къахьегамхошца лаьцача социалистически яхье котьъьлар. Цу кхаь а коллективо укх 1974 шера а социалистически яхь лоаттаю.

КПСС XXIV съездо белгалдаьккха махилара коммунизм хьалъяра гІулакх дІадахьа йиш ю массе а оагІорахьара дегІаяена саг кийч ца веш. Цудухьа партийни организаце дуккха хІама ду коллектива членаш цу тайпара хургболаш кхетам балара, уж моральни дика гІулакхаш доехкаш хилийтара. ХІаьта иштта вола саг хьахул дІаяхача замах юхедисача воча гІулакхашта духхьал къовсам лоаттабеш. Цудухьа производственни толамаш шоай коллективе беча кхетама балхага хьежжа хургдолга кхетадеш болча тха коммунисташа денгара денга шерагІа дакъа лоаца из гІулакх кхоачашдеча.

Тха болхлошта берригнешта а дагардар цаІ да—мехка мамогга дикагІен дукхагІен электросверлильни машинаш ялар. Цудухьа КПСС ЦК декабрьски (1973 ш) Пленума решенеш, КПСС ЦК-ас партега, советски халкъага даьча Кхайкарало, «1974 шера халкъа боахама план ханал хьалха кхоачашъяра промышленноста, гІишлошъеча, транспорта болхлой Ерригасоюзни социалистически яхьах» болча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцамо цІаькха а цІаькха а уйла яйтай тхога пятилетка дІадахача кхаь шера оахаша даьчун а укх шера де дезачун а. Коммунисташа кІоаргга кхетабу хьалхашка латта деккараш кхоачашдара шоай бола бехктокхам.

Б. ГАГИЕВ,
завода парткома секретарь.

ПАРТИЙНИ КОНФЕРЕНЦЕ ДЕЛЕГАТА ДУВЦ

МАРКИН Роман Иванович,
парте ветеран, пенсионер

— Вай мехка классови къовсам эггара чІоагІа ирбенна хаяр со сийлахь-воккхача Ленина кхеллача парте вахар,— йоах Роман Ивановича. —Из дар 1931 шера. Уж дар йохаяьча эксплуататорски классах юхейиса юхкараш—кулакаш, пачхальа эскаре хинна Советий Іаьдал гоама дола эпсараш, иштта дына керте латтараш а керда вахар кхоллара духхьал гучахьа а къайлагІа а гІийрта шераш.

Тхо цу хана Пензенски областе дахар. Тха юрта Николаевске ахархой колхоз йилла болабелча шоай хур дора кулакаша из дохаде гІерташ. Цар йоикха агитаци йора коллективизацена духхьал. Къаьсттъаьста дола ахархой боахамаш вІашагІтоха доладелча, дагадоагІа сона, тха юртарча кулакаша Дюдяева, Крайнова, Сереске. Садкова гуччахьа дов дир тхона, коммунисташта, активисташта Со цу хана юрта Совета председатель вар. ХІаьта тха юрта хьахиннача «Труд» яхача колхоза председатела Шабуренковна кхалнахага дов дайтар кулакаша. Кхалнаха кІезигагІа бехк хургба яхаш даьдар цар из. Цхьаккха а киловзал, тийша болх битацар Советски Іаьдала моастагІаша ца беш. Цяр кІийлеша а хувшаш боабора дикагІбола партийни а советски а болхлой.

Бакъда, кхоачашхиланзар царна дагалаьттар — эксплуататорски строй кхы цІаккха а хургйоацаш дІаьккхар советски наха.

Вай мехка халкъа вахар социалистически ларда тІа доаккхаш лоаттабаьча къизача къовсаме доккха дакъа кхаьчар ткъаь иттлагІча шерашка хиннача коммунисташка.

Цу хана деиз чІоагІа хувпаленнад советски наьха вахар, цар сакхетам Коммунистически парте хьалхле а лелаеш бІубенна коммунизме дода советски халкъ. Цу сий долча новкъа шортта да де доккхий гІулакхаш хІанзарча коммунисташта Парте XXIV съезда решенеш кхоачашъяра тІехь лоаттабеча къовсаме хьалхарча мугІарашка латтар цар деккар да.

Се воккха хиннавале а, сайна мога дакъа лоац аз вай мехка керда вахар кхоллара юкъе. Аз болх бу «Водоканалтресте» слесарь волаш. Цул совгІа со пропагандист а ва. Сайца дешаш болча наха аз вахаре хинна дуккха масалаш а кхувлаш коммунистически кхетам лу, дІахойт царга вай Даьхен низ кхы а чІоагІбалар, советски наьха вахар кхы а тоадалар дуккхача даькъе хІаране ше вол-волча хьаьнала къахьегарах тийша долга.

КОММУНИСТАШ— ЯХЬ ВІАШТІЕХЬЙОАХАРАШ

«Сунжанефть» НГДУ коллектив соахкарча шера тІагІертта къахьегаш хьаенай. Карабулаке, Заманкуле, Серноводске мехкдаьтта доаккхилга лаьгІденцачеи хІаьта мехкдаьтта доалла керда моттигаш лехача бурув деттараша вІаштта массехк шера шоай деккараш кхоачаш ца дечеи хьалашка 848 эзар тонн мехкдаьтта даккха дезар тха. ТІаккха Сунжера коммунисташ шоай отчетно-хоржамий конференце гулбеннача 27 декабре хоам бир оаха делегаташка из деккар кхоачашдарах.

Шу чакхдала дисача диъ дийнахьа кхы я 7230 тонн мехкдаьтта даккхарий тІаийца социалистически деккараш а тІеххкхоачашдир тха коллективо, планал совгІа 405 эзар сома маьха продукци Даьхенга дІа а кхоачийташ.

Из толам эггара хьалхарча даькъе партийни организаце коллективе шерра яхь лелаяра хьалаш хьадарахи коммунисташа шоай балха участкашка авангардни лоархІам лакха лоаттабеш хиларахи хьахинна ба. Цу гІулакха тІаберзабаь ба коллективе беш бола массово-политически кхетамеи болх а.

Практико хьахьекхад яхь вІаштІехьъяккхара коммунисташа хІанз лаьца никъ нийса хилар. Технически прогресс дегІайоалаяра тха коллектива чІоагІа аьттув боалийташ гІулакх да лаьттан тІоанашка эшшача боараме давлени лоаттаелра. Цу деша парткома хадданза теркам тІаухийтар, цехови партийни организацешкара коммунисташ а, хІара къахьегамхо а цу балхацара бехктокхам лакхбеш хулга хьа а дехаш.

ТІоанашка давлени лоаттаеча участка болх иштта дика вІаштІехьбаккхар бахьан долаш дІадахача кхаь шера кхы тІа а 1 миллиони 629 эзари тонн мехкдаьтта даккха йиш хилар тха коллектива. Из деккар кхоачашдеча хьинаре дакъа лаьцар коммунисташа: оператора И. А. Дыбцева, бригадира А. В. Алленова, участка начальника В. М. Гурова.

Партийни организаце коллектива вахарца дувзаденна цхьаккха дош дитац теркал ца деш. ХІаьта царна юкъе кертердар шерра яхь йоаржаелга лерхІ тха коммунисташа. Цу деша кхы а дукхагІа теркам тІаозилга дІадехаш дар дукха ха йоацаш КПСС ЦК партегеи советски халкъагеи даь Кхайкарал, социалистически яхь йоаржаяра парте Центральни Комитето даь соцамаш.

Къаьстта лоархІам бу баха яхьа юкъе хІара саг дакъа лоацаш хилийтарах коммунистически хьисапе къахьегара болам шербараи. ХІанз «коммунистически къахьегама коллектив» яха сий дола цІи лелаю кхаь участкай цехеи, ворхІ бригада, хІаьта 247 болхло цу болама ударник ва.

Парткомои цехови партийни организацешеи даим йоакхо ю социалистически яхьах хьахиннар массанена дІадовзийтара, хьокхамаш вІаши нийсдара, цу гІулакхацара хІара коммуниста бехктокхам лакхбара. Уж дешаш каст-каста дувц оаха парткома заседанешка, коммунистий собранешка.

Цхьа бутт дІабахийташ оаха социалистически яхьа итогаш ца еш. Царех лаьца дувц цехгазеташ тІа. Профсоюза группови комитета заседане квартале хьалхара моттиг яьккхараштa карара кара тела ЦІе байракхи ахчан премии дІалу. Цул совгІа котбьиннараш белгалбьах Сийлен книжка тІа дІаязбарца е «Къахьегама сийле» яхача галерее сурт хьалтохарца, сийлен грамоташ яларца. Иштта социалистически яхь вІаштІехьъяккхара партийни организаце йоакхо еш хилар бахьан долаш толамаш даха аьттув боал тха коллектива.

КПСС ЦК декабрьски Пленума решенеша, парте Центральни Комитето партега, советски халкъага даьча Кхайкарало шоаш кхы а дикагІа къахьега деккарийла белга кхета а деш Карабулакерча мехкдаьттахоша лаьрхІад пятилетка диъллагІча, къоастамбеча шера планал совгІа 4150 тонн «Іаьржа дошув» даккха.

Хьадоаккхаш дола мехкдаьтта даим лаьгІлуш лаьттача тха хьалашка из деккар атта кхоачашдулургдолаш дац. Цудухьа шерра яхь йолаяь болх кхетамна вІаштІехьбаккхара тІаберзабаьб хІара цехови организацешкарча коммунистий низ. Царех дукхагІчар продукци дукхагІен дикагІен, дІадодар кІезигагІа долаши яхача лозунгаца хьалхле лелаю шоай балха. Иштта шоай балха йолча резервех дикагІа пайда эца гІерташ ба коммунисташ В. П. Вилков — скважинашта капитальни ремонт еча бригада мастер, Н. П. Летников — РИТС-1 воккхагІвола инженер-технолог, М. Д. Ваделов — РИТС-1 оператор, кхыбараш.

1974 шерара тха социалистически деккараш низткъала дале а хьалхарча деношка деиз тІагІертта къахьегаш болча мехкдаьттахоша шоай дош дай доацилга хІанзле дІахайтад — укх кхарарча шера хьалхарча бетта план тІеххкхоачашъяьй. Планал совгІа даьккхад 500 тонн мехкдаьтта, 500 эзар кубометр газ.

Цу дерригне боагІаш бола мах а беш нах кхы а чІоагІагІа хьинар айдаь къахьегара оарцагІбоахаш хургья тха партийни организаци дІахо йодача хана а.

В. КАРТАШОВ,
«Сунжанефть» НГДУ парткома секретарь.

Партийни конференце делегата дувц

Т. МАГОМАДОВА,
Шалински района Ленина цІерагІча колхоза звеньевая

XIII-гІа областной партийни конференци хилча деиз доккхий хувцамаш хиннад тха боахаме Лакхбенилб юртбоахама культурай хьувкъам, дукхагІа йоах хьайбай продукташ. лохбаьб продукци яккхарга дІабода мах, шерагара шерага дегІайоагІа колхоза экономика, цунга хьежжа тоалу къахьегамхой вахар. Алхха дІадахача, 1973 шера 1 миллиони 300 эзари сом пайда бир колхозо, хІаьта цІена пайда — 261 эзар сом хилар.

Колхоза экономика лакхъяларга хьежжа вІаштІехьдоал юрта бахача наьха вахара хьалаш тоадара хІара шера дукхагІа ахча къоастаде. Укх тІеххьарча кхаь шера дукха гІулакхаш даьд тха юрта бахача наьха вахара хьал тоадеш: наькъаш тоадаьд, тІаьш техкад, бани, столови, берий ясли, кхыйола культурно-бытовой объекташ хьалъяьй. Укх шера а цу тайпара дукха балхаш де лерхІ тха юрта.

Из долла хІама тха колхозхой хьинарерча къахьегамах, цар хоашоча кулгашца хьадаьча беркатах хьахинна да. ИйслагІча пятилетка кхоалагІча, хоадамбеча шера лаьттанцара йоала продукташ йоахилгеи кийчъелгеи алсамдаккхар духхьа хьожача Ерригасоюзни социалистически яхье котъялара тха колхоза еннай СССР юрта боахама Министерствай юрта боахамеи заготовкайи болхлой а гІулакхерча наьха а профсоюза Централни Комитетеи ЦІе байракх а ахчан преми а.

Лаьттанцареи хьайбашкареи продукташ дукхагІа яхара йолча яхье дика толамаш даьхар механизатора Магомадов Селима, доярка Айдамирова Мингас, кхы дуккхачар.

Колхозо баьккхача цу толама юкъе шийгара доагІа дакъа дихьар са звенос. ДІадахача шера тхой участка хІара гектара тІара 280 центнер шекара свекла чуийцар оаха, планагІа 200 цнтнер йолча.

Соахка баьча балхах Къахьегама Цlеча Байракха орден елар сона. Цу совгІато деккарийла ю со хьалха даьха толамаш чІоагІдеш, цІахо кхы а дикагІа къахьега. Тхой йолаш йола торонаш а лаьрхІа, оаха дош деннад укх шера хІара гектара тІара 300 центнерал кІезигагІа йоацаш шекара свекла чуэца.

Хьалха санна хургдац тха гІулакхаш укх шера Со а са звеноцара мехкарий а механизаторий курсашка дешаш ба хІанз. Тракторашеи а кхыйола юртбоахама техника а Іомаяро торо хулийтаргья ткога дІабода мах лохагІа болаш шекара свекла дукхагІа чуя.

Укх деношка тхой хьинар совдаьккха бІаьстан балхаш дІадоладара эша техника тоаеш, лаьтташ хьаьндеш, дІаде фу кийчдеш къахьегаш да тхо.

ХЬАЛХА ЛАТТАРИЙ МУГІАРАШКА

ДІадахача шерашка тІехьадусача боахамех хинна тха совхоз хІанз республика хьалха латтарий мугІарашка я.

Партийни организаце халданза кулгалдеш «Лермонтовский» совхоза коллективо ийслагІча пятилетка дІадахача шерашка фийг болча культурай хьувкъам шозза лакхбаьб, хІара кхоабача Іаттагара йоаккха шура 1,4-зза дукхагІа я, бежана дулх — 1,5-зза, хьайбаш — 1,3-зза, детта доахан 1,4-зза дукхагІа да.

Ачхой - Мартановски районо халкъа боахама планагІа пачхьалкхенга дохкачох хІанз тха совхозо дохк 80 процент ялат, 50 процент шура, 25 процент дулх, 80 процент шекара свекла, 90 процент фуаш.

Къаьстта ялат дукхагІа даккхара, кхыйола юрта боахама продукташ совъяхара наькъа тІа боахам балара шу хилар пятилетка хоадамбу шу.

Совхоза партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша администрацеца цхьана дерригa низаш оарцагІдаьхар юрта боахама продукташ дукхагІа яхара Ерригасоюзни социалистически яхь йоаржаярах бола партеи правительстваи соцам хьал а лоацаш планаши социалистически деккараши кхоачашдара. Тха боахама хьайбаши кхаши леладераша тІателІа хьийгача кьих дика беркат даьннад ала йиш я. Совхоз вІашагІъеллачахь пятилетка кхоалагІча, хоадамбеча шера эггара хьалха дикача ялата 11367 тонн яьккхар. Халкъа боахама планал совгІа 2600 тонн даьккха пачхьалкхенга дохка дезачул 1800 тонн дукхагІа а деххар. Шортта фу а концентраташ а Іалашйир. Еррига 2600 гектарах хІаране тІара гурахьа дийнача ялата 29 центнер, пхьа эзар гектарах хІаране тІара 34 центнер хьажкІаш яьхар.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша дукха болх бу совхоза къахьегамхошта юкъе яхь йоаржаяра. Халданза терко ю цох хьахинна беркат шерра дІадовзийтара. Дог гІоздоаккхаш дика гІулакхаш карагІийлар кхаши хьайбаши леладерашта. Товсултанов Сайд-Ахьмада кулгалдеча № 3 йолча отделене хІара гектара тІара 32 центнер гурахьа дийна ялат, 40 центнер хьажкІаш, 210 центнер шекара свекла яьккхар.

Къаьстта доккхий толамаш даьхар хьажкІаш лелаеча Матаев Берсас кулгалдеча механизированни звенос: 200 гектарах хІаране тІара 54 центнер фуалъьхьа хьажкІаш яьхар. Иштта лакхара хьоккхамаш даьхар шоайла яхь лелаьча Захаев Лаьчий, Чагаев Іимрана звеноша.

ДІадахача шера растениеводствас 371 эзар сом пайда белар. Растениеводство дегІаахарца дувзаденна да хьайбай боахам дегІабар.

Дика толамаш даьхад тха совхоза хьайбаш леладераша. Еррига тайпа хьайбай продукташ яхара халкъа боахама план тІехкхоачашъяьй.

Хьалха тІехьаюсарех хинна совхоз хІанз дегІаахара наькъа тІа а яьнна бІубенна гІабоахаш йоагІа Из гуш да. Республикански Сийлен доска тІа дІаязъяьй. Ерригасоюзни социалистически яхье котало яккхарах СССР юрта боахама Министерстваи юрта боахамеи заготовкайи болхлой профсоюза ЦК-аи даим лелае ЦІе байракх еннай совхоза.

Совхоза партийни организаце халданза йоакхо яьй хьайбаш леладерий къахьегамцара безам совбаккхара мероприятеш йизза кхоачашъяра, цу дикача гІулакхо наьха дегаш айделга кхеталеш. Халданза тІахьожам лоаттабу къахьегамхоша даьчун нийса учет лелаяра Фермашка, бригадашка болх беча партийни группаша даим бехктокхамера гІулакх лоархІаш чакхдоах хан-ханнахьа балха итогаш елга.

Совхоза парткома заседанешка, цехови партийни собранешка дувц карагІдаьннараш, цунца цхьана белгалдоах производстве нийслу кхоачамбоацараш, уж сиха дІададахара наькъаш лех. ВІалла магийтац производства дисциплина телхаелга. Производстве кхоачамбоацараш нийсдалийтарах массехк коммуниста чІоагІа бехк баьб, из санна дар могийтарг доацилга дІахайтад кхыбарашка.

Совхоза партийни организаце шийтІара дийнахьарча балха бехктокхамера деккар лоархІ халкъа боахама план юрта боахама продукташ дукхагІа яхара тІаийца социалистически деккараш толамца кхоачашде совхоза къахьегамхой уйла тІаерзаяра партеи правительстваи лоархІамера документаш шерра дІадовзийталга.

Тха коммунисташа, совхоза къахьегамхоша дегаш раьза долаш хьаллаьцар КПСС ЦК декабрьски (1973 ш.) Пленума решенеш. Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева даь къамаьл.

Дукха ха йоацаш арадаьнна КПСС ЦК партегеи советски халкъагеи даь Кхайкарал. юрта боахама продукташ дукхагІа яхара Ерригасоюзни социалистически яхь лелаелгах бола соцам хьал а лоацаш пятилетка диъллагІча шера, ерригача пятилетка а задани толамца кхоачашъяра шерра социалистически яхь йоаржаяьй совхозе. Цу яхье хьоккхам гойт коммунисташа.

Совхоза керттера ветеринарни лор, коммунист Магомадов Іадарахьман керте а волаш специалистий творчески группа шерра болх боаржабаьб пятилетка чакхъялале совхоза дерригa Іулаш лазарех цІенде а лакха продуктивность йола доахан мара фермашка ца хилийта а. Цо торо хулийтаргья дІахо йодача хана хьайбай продукташ дукхагІа яхеи царга дІадодар дуккха лохде а. Партийни организаце балха тІа боахама экономика чІоагІъяра кхоачашъе лерхІача мероприятех цаІ я из. Цул совгІа совхоза коммунисташа еррига уйла тІаяхийтай лаьттеи хьайбаши леладара культура хьалха латтача боахамашкарча боарам тІа кхоачае. Цунца цхьана деррига низаш оарцагІдоахарг да доакъара база чІоагІъяра, къахьегам вІаштІехьбаккхара.

И. КАТАЕВ.
Ачхой - Мартановски района «Лермонтовский» совхоза парткома секретарь.

Социалистически яхье котбаьннараша дувц

КАРАГIДАЬННАЧОХ КХОАЧАМ БЕРГБАЦ

Ийслагlча пятилетка кхаь шера халкъа боахама планах дохка лаьрхIа хинначул 5821 тонн ялат, 766 тонн баьцадаараш дукхагIа дехкад паччахьалкхенга Шалински района юртбоахама къахьегамхоша. Цар къаьстта дика къахьийгар пятилетка кхоалагIча, хоадамбеш хиннача шера. ТIанийцача социалистически декхарех дакхка дезаш хинначул 3277 тонн ялат дукхагIа даьккхад. Изза дукха ялат цхьаккха а шера чудепадац района кхаш леладераша. Юкъера лаьрхIача 27 центнер ялат цхьан гектара тIара даьккхад районе.

Колхозхой, совхозий болхлой, юртбоахама специалистий, механизаторий хьинарера къахьетами, партийни, профсоюзни, комсомольски организацей кулгалдара болхи, хIаьта промышленни, транспорта, гIишлошъерий предприятей, учрежденей, школай коллективаша ялат чуэцача хана даь новкъостали бахьан долаш паччахьалкхенга 18155 тонн ялат дохка вIаштIехьдаьлар района. Вешта аьлча 152 процент кхоачашйир халкъа боахама план. Иштта кхыйолча культурай боккха хьувкъам чубенаб районе.

Ерригсоюзни социалистически яхье дакъа а лоацаш пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера уж толамаш дахарах ахчан преми а луш КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК ЦIе байракх елар района. Района кхашка къахьегача 79 сага еннай СССР орденаши медалаши.

Ялат кхедара а паччахьалкхенга дохкара а йола планаш, социалистически декхараш кхоачашдеча доккха дакъа лаьцар КПСС XX съезда, Ленина цIерагIча колхозий, «Джалка», «Автуринский» совхозий коллективаша. ЧIоагIа доккхал а деш цIераш йовх районе уж доккхий толамаш дахара шоай низ ца кхобеш къахьийгарий. Царех я «Джалка» совхоза Социалистически Къахьегама Турпалхочо Саидов Бауддина кулгалду тракторно - полеводчески бригада коллектив. Ерригсоюзни социалистически яхье а яьпна соахка 1032 гектар йолча майдан хIара гектара тIара 33,7 центнер ялат чудера цо, планагIа 25 центнер мара ца хиннача. ХIаьта хьажкIаш — 46 центнер, планагIа 200 центнер мара ца хиннача — 350 центнер шекара свекла.

КПСС XX съезда цIерагIча колхоза Октябрьски революце орден лелаеча Лом - Алиева Iаьлий механизированни хьажкIаш лелаеча звенос 185 гектар майдан тIа хьалкхеяьча хьажкIех хIара гектара тIара 40,5 центнер чуера, планагIа 30 центнер хиннача.

Хьайбай продукташ яхара а уж паччахьалкхенга йохкара а дIадахача шера дика толамаш даьхар тха хьайбаш леладераша а. Паччахьалкхенга дулх дохкара 103 процент, шура — 102 процент, фуаш — 101 процент, тха—148 процент планаш кхоачашъяьй цар. Уж толамаш доахача белгалбаьнна дика къахьийгар хьалхле лелаеча хьайбаш леладераша. Ше кхоабача хIара Iаттагара шера 3100 килограмм шура яьккхар Октябрьски революце орден лелаеча доярка Исраилова Камета Из тха районе эггара боккхагIбола толам ба. ТIанийца декхараш тIехкхоачашдир цу шера Ленина, Октябрьски революце орденаш лелаеча «Джалка» совхоза доярка Шахидова Зарета, Октябрьски революце, Къахьегама Цlеча Байракха орденаш еннача «Автуринский» совхоза доярка Вахабова Бакас, Октябрьски революце орден лелаеча Куйбышева цIерагIча колхоза доярка Яхаева КIужалас, кхы дукхачар. Иштта боккха толам баьккхар шийна тIачIоагIдаьча хIара бежана, тIанийцача декхарел 60 грамм совгIа тIехйоаккхаш, денни буса 510 грамм дозал тIакхетийтача Къахьегама Цlеча Байракха орден еннача «Шалинский» совхоза скотницас Эсмурзаева Багданас, 1972—1973 шерашкарча Iай дукхагIа хьайбай продукташ яхаран гульяран хьайбай боахамий къахьегамхошта юкъе яьржача Ерригсоюзни социалистически яхьа итогаш еш тха районерча 17 сага елар СССР орденаши медалаши.

Укх Iанга во кийчъеннаяц тха колхозаши совхозаши. Кийчдаьд 27 эзар тонн гIожа доакъар, цу даькъе 8 эзар тонн йол, 5 эзар тон сенаж. Иштта Iалашъяьй 39 эзар тонн силоси 8 эзар тонн совгIа концентрировани доакъараши.

Лакхе белгалдаьхача дикадарашца цхьана тха боахамашка долаш а ца хьоадича даргдоацаш а ца цхьа дола кхоачамбоацараш. Пятилетка дIадахача 3 шера 34605 тонн шекара свекла, 2226,5 тонн шура, 1156,9 тонн дулх, 1, миллиони 22 эзари фуъ паччахьалкхенга дIа ца йа луш тIадисад района. Геттара доккхий декхараш тIадисад «Джалка», «Автуринский», «Предгорный» совхозашта, кхыдолча боахамашта.

Лаьттан тIарен хьайбашкарей йоахача продукцей боарам цхье шера планагIа белгалбаь хиначул гаьнна тIехьабусаш хилар бахьан долаш хьахиннад цу боахамий балхашкара кхоачамбоацараш. Геттара лакха да лоархIамегIарча продукцега дIалодар Iаьльмате чIоагIа лакха да ца планагIа дIадаха дезачул цхьа центнер хьажкIашка дIалодар 1,5-эза, хIаьта шекара свеклаген генарашкен дIалодар 2-эза совгIа лакха долча «Предгорный» совхозе.

1974 шера 41000 тонн ялат, 85200 тонн шекара свекла, 3800 тонн баьцадаараш, 1500 тонн генараш, 2400 тонн дулх, 600 тонн шура, иштта кхыйола продукташ яха еза района кхайн фермайн къахьегамхой. Из хьувкъам чубара хIара гектара тIара — ялат 23,1 центнер, цу даькъе 33,4 центнер хьажкIаш а йолаш, шекара свекла — 250 центнер чуя, хIаьта хIара кхоабача Iаттагара йоаккха шура 1850 килограммага дIакхоачае еза тха.

Уж декхараш толамца кхоачашдара производства беррига низах, торонех пайда а эцаш махулла лакхъе еза къахьегама темпаш. Валовн ялати, кхыйолча культурай хьувкъами лакхбара, дIахо хьайбай продукташ алсамъяхара тIабахийта беза керттера теркам.

Доккхача даькъе партийни организацей организаторски массово - политически балха боарамах, уж белгалдаьха декхараш практически кхоачашдара къахьегамхой оарцагIбаха царна харах тийша хургба ийслагIча пятилетка къоастамбеча шера лакха хьувкъам чубара лоаттабеча къовсама толам.

Юрта Советий, депутаташца, профсоюзни комсомольски организацешца цхьана беча шоай организаторски массово-политически балхаца боахама планаш чIоагIъеш кхашкарча, а фермашкарча а болхлошта хьалха латта декхарийла ба коммунисташ. Хан-ханнаха итогаш а еш лаьрхIа лелае еза социалистически яхь, ДикагIа пайдане хургдолча тайпара леладе деза производстве хьалхле лелаерашн новаторашн материальни моральни белгалбахара гIулакхаш, махулла шерагIа дIайоаржае еза производстве хьалхле лелаерий опыт.

А. ОСМАЕВ,
КПСС Шалински райкома хьалхара секретарь.

КЪОАСТАМБЕЧА ШЕРА— ТIЕХДИКА КЪАХЬЕГАМ

Вай мехка, Нохч-ГIалгIай республика беррига къахьегамхоша санна, ийслагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера хьалхашка лаьтта декхараш толамца кхоачашдара низ кхо ца беш къахьийгар дукхача къамех болча нахах латтача «Чечингстройтранс» автотранспортни объединене коллективо.

Автомобилашца мухь дIахьа кхахьара шера план 106,1 процент кхоачашйир. Планал совгIа 578 эзар тонн халкъа боахама мухь дIабихьар. Пайда эцара шера план 112 процент кхоачашйир, 1972 шера хинначул 30,3 процент дукхагIа пайда а эцаш. Къахьегама овсарле планагIа йоагIачул 4,1 процент лакхйир, 1972 шера хинначул 14,5 процент дукхагIа. ХIаьта хIара къахьегамхочо юкъера лаьрхIача ийца алапи 1972 шера хинначул 12,5 процент совгIа хилар.

ИйслагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдара яьржача Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а яха дика толамаш дахарах КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК ЦIе байракх елар объединене коллективана.

1973 шера тIанийца социалистически декхараш толамца кхоачашдеш хьабоагIаш хиларах цхьоалагIча, шоллагIча, кхоалагIча кварталашка кхозза СССР промышленни гIишлошъяра Министерства гIишлошъерий профсоюза ЦК карара кара тела ЦIе байракхи хьалхара ахчан премии елар объединене коллективана. Цул совгIа хIара квартале республика Сийлен доска тIа а йоаккхар. ХIаьта 1973 шу дикача толамашца чакхдаккхарах ийслагIча пятилетка республика Къахьегама Сийлен Книжка тIа дIаяздир объединене коллектив.

1973 шера хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдара коллектив оарцагIъяккха доккха новкъостал дир производства ерригача звеньяшта, къаьст - къаьстача болхлошта юкъе дика вIаштIехьъяьккха шерра социалистически яхь йоаржаяро.

Бригадай коллективашта, къаьст - къаьстача къахьегамхошта юкъе яьржача социалистически яхьа хан - ханнахьа итог елга дика вIаштIехьдаккхара дукха къахьега дийзар планови заданеш кхоачашъяра учет лелаеш.

Объединене местни комитета лаьрхIача хана гаражашта-филиалаштеи цехаштеи, хIаьта цехий комитеташа бригадаштеи къаьст-къаьстача къахьегамхоштеи юкъе яьржача социалистически яхьа итог ю. Балха заданеш тIехкхоачаш а еш социалистически яхье хьалхара моттигаш яьхача гаражашта - филиалашта, бригадашта, къаьстта болча къахьегамхошта ахчан премеш тел. Цу гIулакхо геттара чIоагIа айю цаьха къахьегама овсарле, совбоаккх балхацара безам, шерагIа йоаржаю коллективашта, болхлошта юкъе социалистически яхь.

ТIеххьарча шерашка дикка лакхъеннай социалистически яхье дика толамаш доахаш къахьегача болхлошта материальни безам совбаккхара йолча объединене фондера луш йола ахчан премеш. Укх къоастамбеча шера уж премеш кхы а йоккхагIа е лерхI.

Наьха балхацара материальни безам совбаккхара торо луш йолча методашта санна, объединене партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, администраце чIоагIа теркам тIабохийт къахьегамхой моральни безам совбаккхара торо луш йола тайп-тайпара мероприятеш вIаштIехьъяхара, царех биэза пайда эцара. Иштта, объединене гаражий - филиалашка, цехашка, бригадашка хIара болхлочо дийнахьа баь болх хьокхамий доска тIа дIаязбу, квартала, ах шера, шера итогех къаьстта дика хьокхамаш гойташ къахьегача болхлоех гаражий- филиалашка, цехашка арадувлача пенгазеташ тIа язду, царна Сийлен грамоташ тел, «1973 шера социалистически яхье котваьнжар» яха значокаш, правительственни совгIаташ далара представленеш ю. ДIадахача шера дика къахьийгача объединенерча 115 сага «1973 шера социалистически яхье котваьнар» яха значокаш елар.

ДIадахача, хоадамбеча шера объединене яьржача социалистически яхье дика толамаш даьхар начальникаш Ш. Т. Вакуев, В. А. Беззубов, партбюро секретараш Б. А. Эльдаров В. Я. Малыхини, цехий профкома председателаш Г. Умаров, В. С. Шендерюк болча гаражий-филиалай коллективаша.

Водителий бригадашта юкъе яьржача социалистически яхье дIадахача шера дика хьокхамаш гойташ къахьийтар Е. А. Немченкос, Я. Д. Чернявске, О. М. Хамчнева, М. А. Столяра, Р. Исмаилова, С. Х. Матиева, В. К. Дымченкос, П. П. Оденцова, А.-Х. Я. Тагирова, И. И. Мигненкос, А. И. Чуркова, М. П. Дементьева В. З. Долганюка кулгалдеча бригадай коллективаша.

Объединенера дукха шофераш хилар дIадахача шера республика колхозаштеи совхозаштеи ялат чуэцара новкъостал деш. Цига лакха къахьегама овсарле гойташ болх барах объединене автоотряда Нохч-ГIалгIай автономни республика Министрий Совета, облсовпрофа ЦIе байракхи ахчан премии елар. ХIаьта объединенена Нохч-ГIалгIай автономни республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота елар.

Ялат чуэца новкъостал деш хьинаре къахьийгар шофераша М. Ф. Янкова, М. Г. Харченкос, В. А. Матвиенкос, А. А. Бирюкова, Р. З. Асуева, С. С. Чимурзиева, дукхача кхычар. ХIаьта шофера Джамбекова «Знак Почета» яха орден елар.

КПСС ЦК партега, советски халкъага даьча Кхайкарала, «1974 шера халкъа боахама план ханал хьалха кхоачашъяр духьа лелаергйолча промышленни, гIишлошъяра, транспорта болхлой Ерригсоюзни социалистически яхьа хьакъехарча» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК баьча соцама жоп луш тха объединене коллективо дош лу укх къоастамбеча шера паччахьалкхен плани социалистически декхараши толамца кхоачашдара хьалха пайда эцанза йиса еррига резерваш оарцагI а яьха хьинар, низ кхо ца беш къахьега.

ХIаьта 1974 шерара план йоккха я. ДIадахача шераца нийсдича укх шера 700 эзар тонн дукхагIа мухь дIа-хьа бахьа безаш ба тха объединене къахьегамхой.

Дикача толамашца дIадоладаьд объединене коллективо къоастамбеш дола шу. Мухь дIа-хьа бахьара январь бетта план 102 процент кхоачашйир. Планал совгIа 18 эзар тонн мухь дIа-хьа бихьар.

Я. ШАПИРО,
«Чечингстройтранс» автотранспортни объединене начальник.

СОВГIАТАША ТЕШАЛ ДУ

УКХ ТIЕХХЬАРЧА кхаьдиъ шера паччахьалкхен плани тIанийца социалистически декхараши даим тIехкхоачашдеш хьабоагIа «Чечингсельстрой» треста гIишлонхой. «1973 шера халкъа боахама план ханал хьалха кхоачашъяра промышленноста, гIишлошъеча, транспорта болхлоша Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра» хьакъехьа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК даь Кхайкарал хьаллаьцача гIишлонхоша доккхий декхараш тIанийцар. Уж толамца кхоачашдара бIаьччача шера тIагIертта къовсам лоаттабир цар. Цох хьахиннар дика да. Пятилетка кхоалагIча шера цар даьхача толамий итогаш яьчул тIехьагIа Ерригсоюзни социалистически яхье хьалхара моттиг а луш царна еннай КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК ЦIе байракх.

Укх тIеххьарча кхаь шера цахаддаш Ерригсоюзни социалистически яхье хьалха латташ хьайоагIа треста гIишлонхой коллектив. Дукхазза тиййнай цунна СССР Министрий Советеи профсоюза ЦК-и карара кара тела ЦIе байракхи хьалхара ахчан премии. Пятилетка хьалхарча шин шера даьхача къахьегама толамий итогаш яьчул тIехьагIа СССР вIашагIъеллай Нохч - ГIалгIайчен автономен 50 шу дизара сийна «Чечингсельстрой» треста гIишлонхошта елар Юбилейни сийлен знак.

ДIадахача шера вIаштта кхаь кварталагIа царна еннай СССР Минсельстройи ВЦСПС-и карара кара тела ЦIе байракхи хьалхара ахчан премеши.

ГIишлонхочун професси эггара сийдолашагIеи иштта эггара халагIчарехи лоархIаш я. Къаьстта дукха халонаш нийслу юрташка гIишлош хьалъечарна. Вай республикерча массайолча районашка дукха объекташ хьалъеш ба уж. Царна тIадолхаш наькъаш хилац, электроэнерги, хий доацаш моттигаш нийслу. Уж а кхыдола а кхоачамбоацараш дIадоахаш, нийслу халонаш эшаеш таханарча дезача цIейна — областной партийни конференци хулача денна сийленца накъабаьхкаб «Чечингсельстрой» треста гIишлонхой. Укхал хьалхагIа хинна Нохч - ГIалгIай областной партийни конференци хиннача тIехьагIарча кхаь шера Iалаьмате дукха дика хIамаш царна карагIдийнна хилар къаьгга хьахьокх треста тийннача совгIаташа.

Хьаэцаргда вай духхьал дIадаха цхьа шу. ГIишлой-монтажни балхаш дара паччахьалкхен план ханал дукха хьалха, 10-ча декабре кхоачашйир «Чечингсельстрой» треста гIишлонхоша. Шера планагIа лаьрхIачул совгIа цар чакхдаьхар 717 эзар сома маьха балхаш, шоай низаца гIишлой-монтажни балхаш дара шера план а 110,9 процент кхоачашйир цар. Субподрядни организацеша паччахьалкхен планаши тIанийца социалистически декхараши кхоачаш ца деш хиларца дувзаденна цхьадола кхоачамбоацараш нийсденна децаре цар производственни хьокхамаш кхы дукха а дикагIа хургдар ала йиш я тешаме.

ХIаьта а «Чечингсельстрой» треста коллективо толамца кхоачашйир хьал а яь объекташ эксплуатаце дIаялара пятилетка кхоалагIча шера план а. Городе Назране хьалъяь яьккхар шера 26 миллион кирпишк арахеца завод, Ленина цIерагIча совхозера 3 эзар квадратни метр йола капитальни теплицаш, 520 тоннана лаьрхIа фруктохранилище, Назранера бытови гIулакхаш ду комбинат, хIара школе 320 моттиг йола Толстов-Юртара, Назранера, Дагестански АССР Чиркотера кхо школа, Гойтински шурий-товарни ферма комплекс, № 1 йолча шурий совхозера из санна йола цхьаькха комплекс. ТIехкхоачашъяьй наха чубаха цIенош хьалдара шера план а. Планал совгIа хьал а даь эксплуатаце дIаденнад 6 эзар совгIа квадратни метр наха чубаха цIенош. Эксплуатаце дIа мел енна объекташ дикеи тIехдикеи оценка луш дIанийцай паччахьалкхен комиссе.

ПРОИЗВОДСТВА эффективность лакхъяра задани а тIехкхоачашъяьй. Шера 900 эзар сом пайда а беш, планал совгIа цар паччахьалкхенна 200 эзар сом пайда бир.

Цхьа шу мара дизадац цар планированеи экономически стимулированеи кердача системагIа къахьега. Цу юкъа стимулироване фонде хьожадир 238 эзар сом. Цох материальни поощрени яра 178 эзар сом, социально - культурни мероприятеш чакхъяхараи наха чубаха цIенош хьалдараи 37 эзар сом, производство дегIайоалаяра фонде 23 эзар сом.

Керда техникеи дикагIйола технологи производствана юкъехкахьарах духхьал дIадахача шера треста гIишлонхоша паччахьалкхенна кходир бIаь эзар сом. Доахача толамашта юкъе дизза дакъа лаьцар рационализатораша, новатораша. Цар кийч а яь производствана юкъейихьар паччахьалкхенна 226 эзар сом шера пайда беш йола 89 рационализаторски предложени.

Боккха пайда баьннаб юрташка гIишлош хьалъерашта алапи телара дикагIйола формаш юкъехкувларах а. Аккордни аккордно - премиальни системагIа алапи ийдеш ба трестерча гIишлонхоех 74 процент бараш. Духхьал соахка аккордно - премиальни нарядегIа гIишлонхошта енна преми 170 эзар сом хилар, из хул берригача сдельщикаша ийцача алапех 10 процент. Из бахьан долаш дикка лакхделар гIишлой-монтажни балхаш дерийн гIонна болча болхлойн алапи.

Уж толамаш доахача хьинаре къа а хьегаш социалистически яхье хьалха латташ хиларца белгалъяьнна я А. Нанахаев, И. Бархударов, М. Висаитов керте латта дIа-юха лелача механизированни колоннай коллективаш. Хьинаре къа а хьегаш башха дика толамаш доахаш хиларах трестерча гIишлонхоша чIоагIа лоархIаш ба ПМК-101 плотник Агомерзоев Заинды, каменщица Ракаева Тамара, ПМК-921 штукатурий, каменщикий бригадираш Курьянов Петр, Хрусталев Анатолий, ПМК-432 каменщикий, отделочникий бригадираш Албогачиев Iумар, Галаева Моти, кхы дукха бараш а.

Пятилетка диъ-лагIча шера хьинар айдаь къахьегара партега, советски халкъага КПСС ЦК даь Кхайкарал раьза хинна хьаллаьцача «Чечингсельстрой» треста гIишлонхоша шоашта хьамсарча партеи правительстваси деннача совгIата жоп а луш шоай къахьегама толамаш совдоахаш дIадоладаьд ер шу. ГенподрядагIа гIишлой-монтажни балхаш дара январь бетта план 104,8 процент кхоачаш а еш, планал совгIа цар чакхдаьхад 50 эзар сома маьха балхаш. Соахка январь бетта даьча гIишлой-монтажни балхел 18,8 процент дукхагIа да укх шера цу юкъа даь балхаш. Шоай низаца гIишлой-монтажни балхаш дара январь бетта план 105,9 процент кхоачашйир цар. Планал совгIа даь гIишлон балхаш 51 эзар сом мах болаш хилар. ДIадахача шера январь бетта даьрел 12,5 процент дукхагIа хилар укх шера цу бетта даь гIишлой-монтажни балхаш.

Тахан дезача денна дикача къахьегама толамашца накъабоагIаш санна треста гIишлонхоша лерхI хьинар айденна къа а хьегаш пятилетка диъ-лагIча, къоастамбеча шера плани тIанийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашде.

Б. КОСТОЕВ.

ТХА КЪАХЬЕГАМ—ДАЬХЕННА

РЕПОРТАЖ

Массайтта шу хьалха шийн директор а волаш завод хинна участок я хIанз, Къахьегама Цlеча Байракха орден лелаеча В. И. Ленина цIерагIча мехкдаьтта чакхдаккхача завода парафинови цех яр.

Цун продукци вай мехка халкъа боахама тайп-тайпарча доакъошка кхоач. Къаьстта боккхача лоархIаме я парафин мехкдаьтта - химически промышленносте. ХIаьта цох толашагIъяр доазол арахьарча рынке дIайохьийт.

1972 шера Союзе эггара хьалха ГОСТ-о дIамадехкара Iаьльмата дика цIеньяь кхачан промышленноста парафин е йолаелар цеха коллектив. ХIаьта соахка цу тайпа парафин дукха арахеца йолаьй.

Дикача хьокхамашца чакхдаьккхад пятилетка кхоалагIа, хоадамбу шу парафинови цеха коллективо. Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаярах бола партеи правительстваи соцам арабаьнначул тIехьагIа шоай торонашка а хьежа 28 декабре продукци яккхареи йохкареи план кхоачашъе денна дош ханал хьалха кхоачашдир — 10 декабрь тIакхоачаш. Шу чакхдоалаш планал совгIа эзараш тоннаш елар.

Завода цехашта юкъе хьалха латташ хьайоагIа парафинови цех. Соахка ялхазза призовой моттиг яьккхар цун коллективо.

Пятилетка диъ-лагIча, хоадамбеча шера кхы а доккхагIа декхараш латт цеха коллектива хьалхашка.

— ХIаране социалистически декхараш тIанийцад. Дукха ха йоацаш арадаьннача партеи правительстваи лоархIамерча шин документо дегаш ураовттадаь хьинар совдаьккха къахьег тха болхлоша, — йоах цеха начальника Красовская Галина Дмитриевнас.

Цеха керттера участок лоархIаш я воккхагIволча оператора М. Кимаева кулгалду мехкдаьтта продукт фильтропрессех чакхйоаха участок. Массехк шу хьалха кулгашца бора из болх, хIанз кхалнах латт пульташта юхе.

Шерагара шерага аттача боал цехерча болхлой къахьегам. ВIашагIъехкай творчески группаш. Цар шоай болх тIаберзабаьб производстве чурча резервах пайда эцара. Эггара халагIа а чоалхане а болх ба фильтропрессашкара парафин Iойоаккхилга. Цу балхага дукха ха дIайодар, хIаьта къахьегама овсарле лоха а хулар. Б. А. Мельникова кулгалдеча творчески группа могаярца юкъейоалаяьй фильтропрессашкара парафин автоматикаца Iойоаккхилга. Цо торо хилийтар дукха нах цу балхах мукъабаха.

Цу процессашта хIанз операторнера кулгалду шин саго.

— Баьццарчеи цIечеи ламночкаша хьахьокх гаьнарча участкера гIулакх. Кнопка тоIае мара езац операторне йIайхача вагIаш.—Бр тха «телевизор» я,—йоах воккхагIволча оператора Кимаев Мухьаде.

Укх шера къахьегама вахте этта шоай участкерча приборашка хьожаш ладарло ца йоалийташ болх беш хьабоагIа Iиеттача камера воккхагIвола оператор Строганов Иван Климентьевич, операторaш Н. Добрикова, В. Курьянова, П. Шамардина, Г. Циркунович.

Январь бетта продукци арахецареи йохкареи план 100,4 процент кхоачашъяьй.

Цеха технологашта цIаккха дицлургдоацаш ди дера цу бетта. Цкъа луш йиъ тайпа продукцена дикала Знак еннай.

— Цу гIулакхо кхы а лакхбу тха бехктокхам, — йоах цеха партбюро секретара В. Курицына.

Парафинови цехо арахецача продукце дикалга хьожаш даим тIахьожам лоаттабу завода централни лабораторе № 6 йолча отдела начальника Луценко Нина Александровнас, химика Иманова Зинаида Михайловнас.

Т. МАГОМЕДОВ.

СУРТАШ ТIА: Лакхехьа — оператор П. Шамардина, лохехьа — оператор Г. Циркунович.

ПАРТИЙНИ КОНФЕРЕНЦЕ ДЕЛЕГАТАША ДУВЦ

Андрей Зусимович КАЦЕВМАН, ПТК парткома секретарь

— Ший мугIараш шердаьи организационни цхьоагIо чIоагIъяьи йийттлагIча Нохч-ГIалгIай областной партийни конференцена накъаенай тха партийни организаци. ДIадахача кхаь шеро тха коммунистий вахаре беркате лераш йитай. Дикка айденнад бIаьрчча хьанийцача партийни организаце а, иштта хIара коммуниста а денал, шерагара-шерага лакхлуш йоагIа производство дегIайоалаечеи коллектива общественни вахара гIулакхаш тоадечеи цар еш йола влияни.

Коммунистий хьинар айдара чIоагIа пайдане хилар партийни документаш хувцара беш бола болх. Из гIулакх чакхдаьккха тхо доладеннача хана дена хоалуш да коммунисташ производствана доал лоаттаделга корта болашагIа леладе баьнилга. Дика эргалонаш хиннай социалистически яхь вIаштIехьйоаккхача а. ХIанз тха беррига хIана бац аьнна болхлой хIаравар шийна къаьстта дола декхараш тIа а ийца болх беш ба. Яхьах хьахулар. котбаьннарашта карагIдувлар массанена дIадовзийтилга Iалашду. балхацара наьха безам совбаккхара йолча моральни а материальни а стимулех шерра пайда эц.

Коллективе беш бола кхетама болх, дикка тоабеннаб КПСС Нохч - ГIалгIай обкома X пленум хинначул тIехьагIа. ХIанз цехови партийни организацеша лерттIа теркалду коллективо членашта интернациональни, атеистически кхетам балара гIулакх. Болх беш я партийни политдешара 7, комсомольски политдешара 1, коммунистически къахьегама 40 школаш. Цига дешарий идейно - теоретически боарам лакхбара, цар теори практикаца ювзаргйола гIулакх Iалашдара хадданза тIахьожам лоаттабу парткомо.

Оаха доккхал ду общественни балха хьинаре дакъа лоацачеи балха декхар тIехдика кхоачашдечеи коммунистех О. И. Елфимовах, Д. С. Астаховах, Б. Селимовах, кхычарех.

ДIадахача кхаь шера план тха коллективо соахка 3 декабре кхоачашъярах рапорт делар. Укх тIеххьарча хана продукце дикал лакхъяра дукхагIа теркам тIаахийта тхо далар бахьан долаш АИ-98 яхача бензина дIадаха шу чакхдоалаши Б-91/115 яхачун ер шу дIадолалуши паччахьалкхен дикала Знак еннай.

Дика дIадоладаьд оаха пятилетка диъ-лагIа, къоастамбу шу а. Январь бетта продукцена реализаци яра план 108 процент кхоачашъяьй. Дика чакхдаккха лерхI оаха ер шу.

ХАТТАР. Сенца белгала я Iа кулгалдеча бригада коллектива а хьа хьай а вахаре областной партийни конференцегара конференцега кхаччалца йола ха?

Жоп. Ерригача вай социалистически Даьхен, хIара коллектива, хIара советски сага вахаре Iаьльмате боккхача лоархIаме дола хIамаш дукха хиннад укх тIехьарча кхаь шера. Белгалдаьккхача кхоачам ба СССР хьаяь а Нохч-ГIалгIайчен автономи хьаьхнина а 50 шу дизар, вай республикана Октябрьски революцеи халкъий ДоттагIалеи орденаш ялар, вай мехка коммунизма материально - технически база хьаккхоллареи дерригача дунен халкъашта юкъера машар чIоагIбареи дIоагIа хиина дIаэтта программа тIанийца ленински Коммунистически партеи XXIV съезд хилар.

Тхона, бурув деттараштa, къаьстта боккха лоархIам болаш дар мехкара еррига бурув детта бригадаш дукхагIа бурув токаран авареш йоацаш болх баран тIахьехаш кхо шу хьалха КПСС Центральни Комитето даь Кхайкарал. Цунна жоп луш лаккхара социалистически декхараш тIа а ийца хьинаре къахьегарца дIадоладир бригада коллективо ийслагIча пятилетка декхараш кхоачашделга.

ХАМУРЗИЕВ Iаддалий ХьакIаьш, Малгобекски УБР буровой начальник

ТIехдикача къахьегама хьокхамашца чакхдаьккхар тха бригадо пятилетка хьалхара шу. Цу шера баьча балхах «Грознефть» объединене дикагIйола бригада яха цIи елар тха коллективана.

Толамца кхоачашдаьд тха бурув деттараша пятилетка хьалхарча кхаь шера декхараш а. Къаьстта хьинаре къахьийгар оаха соахка, пятилетка хоадамбеча шера. Бурув тохара план кхоачашъяьй 100,4 процент, 44 эзар сома электроэнергени химреагенташтеи кхом баьб, планагIа лаьрхIа хинначул 10 процент лакхъяьй пайданеча балха ха...

ХАТТАР. Мишта тIанийцаб бурув деттараша пятилетка диъ-лагIча, къоастамбеча шера Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаярах бола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцам?

Жоп. Из соцам тхох хIаране дега чIоагIа гарга болаш тIанийцаб. Бригада хIара болхлочоа цун чулоацам дIабовзийтаб. Цу соцама жоп луш бригада коллективо шийгара план тIанийцай: пятилетка къоастамбеча шера бурув тохара план 7-ча ноябре кхоачашъе; кходаьча доагорей химреагентийн чотах 5 дийнахьа-бус болх бе. ХIара бетта итогаш ю социалистически яхьа. Хьалхарча балха хьокхамаша тешаву бригада коллективо ше тIанийца декхараш сийленца кхоачашдергхиларах.

Цунна бола тешам ба чоалханерча хьалашка кIоарга бурув тохара говзал йиза караерзаяь болхлой бригаде хилар а. Царех ба бурув деттараш Я. Ф. Заруднев, Б. У. Муружев, А. В. Топтыгин, С. Ш. Алероев, бурув деттарий гIончаш М.Х. Гаадиев, А-М. Додов, кхыбараш.

Даьхено шоашта хьалхашка оттадаь бехктокхаме а чоалхане а декхараш толамца кхоачашдара низи хьинари ца кхоадеш къахьегаш ба МагIалбикера бурув деттараш. Цхьабакъда тха балха дукха халонаши, новкъарлеиаши я. БелгалдаккхадоагIа МагIалбике, хьаштдале ерригача республике а, эшшача боарамах керда мехкдаьтта гучадоаккхилга юрски тIоанашка 6500 — 7000 метр кIоарга бурув тохарца дувзаденна долга.

Цу гIулакха низ болашагIа йола установкаш эш. Уж тхога таххаиалца йоацаш я.

Цул совгIа юрски тIоанашкара мехкдаьтта шийца дукха сероводород доаллаш хиларца гучадаьккхачул тIехьагIа хьадакха йиш йоацаш дIакъайла латт. Цу гIулакха уйла а хIанззехьа е еза. Юрски мехкдаьтта хьадаккхара а из эшачарна дIадахьийтара а шийн тайпара, сероводородо йоха ца еш йола керда оборудовани эш.

Лакха говзал йола бурув деттараш дIаухаргбоацаш шоай балха дIачIоагIбара чIоагIа дика хургдар хIанз госкомитето чIоагIъяь керда расценкаш сихагIа балха юкъейоалайича а дуккхача шерашка тIехдика болх берашта выслуга оттайича а. Иштта тоаданза даргдоацаш да бурув деттараш фусамашца Iалашбара гIулакх а. Теша хала дале а укх тIеххьарча кхаь шера цхьаккха а керда фусам еннаяц мехкдаьтта лехарашта. ЧIоагIа воча хьале да МагIалбикера паьнкъаш а, къаьстта къаьнача городерадараш.

Болхлой вахара а къахьегара а хьалаш тоаде деза.

ПУСТЫННИКОВ Лев Георгиевич, «Красный молот» завода токарь-фрезеровщик

— Лев Георгиевич, аргIана хулаш йола областной партийни конференци малагIча дикача гIулакхашца белгалйоаккх шун цеха коллективо?

— Тха № 5 йола цех заводе эггара йоккхагIчарех я. Цехе болх беш 600—700 соагIа саг ва. Мехкдаьтта промышленноста эшаш йола аппаратура кийчъю оаха. Коллектив барттайна, шийн декхарех дика лоархIаеш, уж кхоачашдеш хьайоагIа. ИйслагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера план ханал хьалха кхоачашъяьй цеха коллективо. Ерригa шу а дикача къахьегама толамашца дIадоладаьд оаха.

— Лев Георгиевич, Iа Iайха малагIа дакъа лаьцад коллектива карагIдаьннача юкъе.

— Январь бетта план 160 процент кхоачашъяьй аз. Согара продукци ОТК гIолла йоацаш дIаэц. ХIаьта сай тамагIа а да са. Тха цехе кхо саг ва иштта шийн тамагIа долаш.

— Дукха ха йий хьо укх заводе болх беш вола?

— Са деррига вахар «Красный молот» заводаца дувзаденна да. Геттара къона волаш, профессионально - техническ училище а яьккха, 1955 шера вера со укхаза балха. КПСС мугIарашка а укхаза, 1965 шера дIанийцар. ХIанз тхоай механически участка партгрупорг ва со. Из чIоагIа бехктокхаме гIулакх да. Дукха ха йоацаш тха участкера цхьан комсомольцо парте ваха рекомендаци йийхар согара. «ХIана гIерт хьо парте ваха» — хаьттар аз.

— «18 шу даьннад са, парте ваха ха хьакхьачай». Аз дIа-кхетавир из, зIамсаг КПСС мугIарашка дIаэцаш вола саг мишта, малагIа оамалаш йоаххийш хила веза. ХIанз из болх дикагIа бе гIерташ а, общественни вахаре хьинаре дакъа лоацаш а комсомолец ва. Из а, цхьаькха цхьа комсомолец а парте хьаэца кийчлуш да тхо.

— Участкия партгрупорг хиларал совгIа кхы общественни декхараш дий хьа?

— Халкъа дружина командира заместитель ва со. Цул совгIа, профтехучилищера практикагIа ухийташ бола дешархой а Iомабу аз.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ГРЕНАДА—КЕРДА ШИЙ ЛОIАМЕРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕ

Карибски форда хьеIача хи тIа дIаяьржача артиллерийски салюта залпаша хоам бир Гренада керда ший лоIамера паччахьалкхе хьахиларах.

Михо ловзаеча гIайрений группах йола йоккха йоаца Гренада яха гIайре укх шера шоай лоIам тIа яьннача паччахьалкхений списка тIа эггара хьалхаръяр я.

1498 шера Колумба хьайийлла Гренада яха гIайре дукхача хана къийсай Карибски районера доал ши-шийн бе долла гIерташ лира къовсам лоаттабьча английски французски колонизатораашта юкъе. Юххера а, 1967 шера денз Вест-Индера кхыйола гIайреш а санна, «Великобританеца ассоциаци йола паччахьалкхе» оалаш яр я аьина хьакхайкаьяр из.

Ассоциированни паччахьалкхе статусага хьежжа чурча самоуправлене бокъо йолаш яр Гренада. Цхьабакъда гIайрен оборонан арахьарча гIулакхийн деррига дешаш метрополега доал долаш дар.

1973 шера мае Гренада политически партейн Англе правительстван викалаша дакъа а лоацаш Лондоне хиннача конференце дийца а дийца, къаьстадир гIайре шийн лоIаме хилийтаоца дувзаденна дола дешаш. Мехка баха 100 эзар нах юкъе а озаш шийн лоIаме хилара тIехьа баьржача халкъа боламо гIайре шийн лоIаме хилийтарах йола акт араяккханза яргйоацача кхоачайир английски парламент.

Къоначча шийн лоIамеча паччахьалкхен премьер-министр ва Э. Гери. Гренада доалдеча вIашагIкхийттача лейбористски парте лидер ДегIаахара чоалхане экономически социальни дехкараш кхоачашде дезаш ба мохки цул халкъи Кастта ВIашагIкхийттача Къамий Организаце членалла дIачубаха кийчлуш ба из.

В. БОГОСЛОВСКИЙ.
(АПН).

ХИЛАНЗА ЯРГЙОАЦА МАЬКХ БАХЬАН ДОЛАШ

КIира хьалхагIа мара доацаш газеташа горнякаш тешабора, царнеи правительстванеи юкъера дов «машарца» чакхдаргда, барт тоабаргахьа лестад долла хIама яхаш. Ловцца аьлча, шахтераш тешабора деррига къамап забастовкана тIехьа хила ца а гIерташ, цар шоашка яхар лича гIойленагIа хургхиларах. Из бахьан долаш царна «шоколадилг», вешта аьлча моллагIа а цхьа дош доаца сагIилг лургда йоахар.

Вешта кепайоазув хинна а Iацар шахтераштa «шоколадилг» кховдае гIерташ. Дуккхача бетташка духхьал цу тайпара политика лелаяьй английски правительства а. Референдум хул ди хьатIаоттадаца а кхыметтел цул тIехьагIа а Iаьдалаша горнякашка йоахар: «Дика оамал йолаш хил, тIаккха кхача мег шоана «шоколадилг» а ХIаьта оаш ла ца дургIе, цхьер доацаш дусаргда шо». Укхаза, цу тайпарча къаьнача хьаьналча сесага оамал шахтераштa хьеха правительство йолаелча тоъал, чIоагIача дешаца жоп лора вокхар.

Цхьабакъда, Iаьдалаша мел чIоагIа хьехар даьдале а, горнякаша дуккха а дукхагIа йолча голосашца — 81 процент — хьакхайкадир шоаш массане юкъара забастовка яра тIехьа хилар. Иштта 10 феврале дIайолаелар стачка. Англе горнякий къаман профсоюза 270 эзар члено болх соцабир. Цар дIадех мехка вахара мах чIоагIагIа лакхлуча хьалашка алапи лакхдела.

Массехк бутт баьннаб правительстваца из къувсаш латта. Шаккхе а оагIув, аргIа-аргIа цкъа тIахьелар, тIаккха тIехьашка йоалар, вIашдухьалъэтта латтеи хоадамболлаш вIаши качдаха кийчденнеи ши эскар санна. Вешта эскараш-м тIем тIа котало яккхар дукха дийта а мича Iа. Цар лерхIараш кхы доккхагIа а да. МаIан доккхагIа долаш да уж ши низ вIашдухьаьэтта латташ хилар а: правительство — цхьан оагIорахьеи шахтераш — вокх оагIорахьеи.

Доал ду гIозараш алапи юха увзара политикана («антиинфляциони программа» кхоалагIа фаза оалаш йолчоа) тIехьа, профсоюзашта лира тIахьожам оттабара («Промышленностерча отношеней хьакъехьарча» закона) тIехьа, политически дешашца хаьдла авторитетни никъ лелабара тIехьа латт.

ХIаьта шахтераша алапи лакхдайтар духьа лоаттабаь ца Iеш, цхьатарра бокъонаш бахьан долаш общество голос хилара бокъо бахьан долаш, кIора промышленность хIалак кулчара яккхара хоадамболлаш дола гIулакхаш чакхдахар духьа а лоаттабу къовсам. Горнякаша хьаллоаттаю профсоюзий вахара бокъо, дикагIа дола дакъа кхачара йола болхлой класса бокъо. ХIаьта Англе къахьегамхоша уж хьал а лоац.

Промышленни производство тотьярца кхаь дийнахьа болх бу кIир юакъедоаладарца, кхы тIа а балхара дIабахара кхерам даим тIалоаттабарца консерватораша мадарра аьлча английски пролетариатага тIом дIахьийнаб. Цу хьакъехьа цкъа санна дуккхаза а дийцад лейбористски парте деятелаша, профсоюзий кулгалхоша. Цхьабакъда кхы цхьанне а вIашгIехьдаьннадац тореша шахтераштaрча шоай конфронтаце политика даькъе бокъонца цар лерхIар фуд ха. Цхьаккха бахьан мича дар балха кIира лоацде, энергоснабжени хоадае, алапеш лохде. Уж деррига гIулакхаш, хIанз дуккхачарна шаьра ховш мадарра, чакхдаханза даргдоацаш вIалла а дацар.

ТIаккха фу маIан да цу гIулакхий? «Антиинфляциони программа» дош доаца кхоалагIа фаза лораелга да? Къаман кхела хьакъехьа уйла янза ярг ца хилар хьехам беча хьисапе дагадохийтилга да? Экономика кIалхаръяккха гIертилга да? Тхогарча халача хьала тхога уйла яйта гIертилга да? Бокъонца цудухьа да, йоахар консерватораша, лакхе дийцача гIулакхаша лерхIараш. Цхьабакъда хIанз цунах тешараш кIезига ба.

Дуккхачарна хетачох, консерватораша шоай лаьрхIа цхьа хIама дага а долаш промышленни кегар оттабаьб 28 феврале це лаьрхIа парламентски хоржамаш ханал хьалха дар духьа. Дош хоржамашта хьалхарча политика юкъмоттиге оттаде безам ба торей: «Мехка дсал дер малагIа я — правительство я е тред-юнионаш я?».

«Шоколадилг» бахьан долаш а ца лоаттабеш, хиланза яргйоаца маьхк бахьан долаш лоаттабу къовсам хIара денна дуккхагIа кхохкалуш латт Англе шахтераштa санна, иштта берригача къахьегамхошта а. Болхлой пикеташ оттаьй шахташкеи кIора складашкеи, порташка, теплоэлектростанцешкеи мухьаш лелаеча машинаькъий станцешкеи.

Джеймс ОЛДРИДЖ,
английски писатель.
Лондон.
(АПН).

Судага гIолла низаш тIалоаттадара духьала

ЛОНДОН, 16 февраль. (ТАСС). Къахьегача Англе хоадамболлаш бехке ду город Шрусберерча болхлошта-гIишлонхошта судага гIолла низаш дар. Эхь доадаь судаш яра духьала протест луш забастовка кхайкае аьнна цехови старосташа баь тIахьехам бувцаш гIишлонхой собранеш хиннай селхан Iурре денз мехка тайп-тайпарча районашка.

Дуккха бетташ хьалхагIа денз шеррача общественносто протесташ ешшехьа а, 1972 шера гурахьа гIишлонхой забастовка йолча хана пикеташка дакъа лаьцача Шрусберерча болхлошта тIаккхув английски Iаьдалаш. ДIадаха шу чакхдоалаш кхаь болхлочоа-гIишлонхочоа набахта валла йис беттагара кхаь шерага кхоачаш судамаш яьй.

«Аьнин ца деча» болхлошта Iазап дIахо чIоагIагIа тIатовттаду Iаьдалаша. Укх деношка Шрусберерча судо кхы а кхо гIишлонхо набахта веллав «бокъю йоацаш гуллуш» хинаб аьна уж бехке а баь.

Судо лелаеча кердача киловзалех хиннача хоамо эгIазбигаб английски болхлой. Демонстрацешкеи митингашкеи тайп-тайпарча профсоюзий викалаша чIоагIа бехке ду драконовски приговораш, дIадех гIишлонхой сов чехка мукъа хецилга. ХIанз шахташта, кIора складашта, электростанцешта хьалхашка пикеташ увттаеш болча шахтерий массане юкъарча стачкана кхерам тIатувсилга санна лоархI митингашка дакъа лоацараша эггара тIехьагIа тIаоттадаь Iазар.

«Морнинг стар» яхача газето белгалдоаккх, консерватораш профсоюзашта уж барта йоалаергйола коч тIайолла гIертача хьалашка мехка аьрдехьарча низий солидарность кхы а дукхагIа чIоагIъянза, болхлой-гIишлонхой мукъа хецийтара тIехьара кампани чIоагIъянза ярг ца хилар».

КПСС ОБКОМЕ, РЕСПУБЛИКА МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОБЛАСОВПРОФЕИ

СОВГIАТАШ—ДОАГIАРАШТА

(ДIаходадар. Долалур I-ча оагIо тIа).

Тепсуркаев Мовлад — «Новосельский» совхоза бригадир.

Уциев Даша — «Самашкинский» совхоза бригадир.

Элельханов Заьуди — «Овощевсд» яхача совхоза бригадир.

Эдиев Адам — «Самашкинский» совхоза хьажкIаш лелаеча звеной звеньевой.

Эльмурзаев Сайд-Ахьмад — «Новосельский» совхоза сомий беш лелаеча бригада бригадир.

ВЕДЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Кужулов Шамун — Ленина цIерагIча колхоза тракторист.

Магомедхаджиев ЯрагIи — Орджоникидзе цIерагIча колхоза шофер.

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Амаев Адлан Алиевич — Грозненски шурий совхоза тракторно-полеводчески бригада бригадир.

Дудуркаев Зелимхан — «Загорский» совхоза тракторист.

Дадаев Балауди — «Ермоловский» совхоза механизировании звеной звеньевой.

Джамалханов Ризван Хамидович — «Атагинский» совхоза тракторист.

Исмаилов Заур Мурадинович — Ленина цIерагIча колхоза тракторист.

Малашин Владимир Иванович — № 3 йолча сомий-баьцадаарий совхоза тракторист.

Манкаев Рамзан Газалиевич — «Загорский» совхоза шофер.

Махамаев Мукман Юнусович «Юбилейный» совхоза баьцалараш лелаеча бригада бригадир.

Межиев Хабит — № 2 йолча баьцадаарий-шурий совхоза тракторни бригада бригадир.

Сутаипов Султан Мовлаевич — Грозненски шурий совхоза тракторно-полеводчески бригада бригадир.

Степанов Петр Васильевич — 1 Мая цIерагIча колхоза тракторист.

Тазаев Имран Алаудинович — «Горячеисточненский» совхоза тракторист.

Яковлев Иван Васильевич — № 1 йолча шурий совхоза механизировании звеной звеньевой.

ГУДЕРМЕССКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Абдрахманов Сайтали — «Дружба» яхача совхоза комбайнер.

Акбулатова Хавра — «Кавказ» яхача колхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

Бескаев Кори — «Степной» совхоза мелиоративни отряда бригадир.

Вачаев Иман-Али — «Гудермесский» совхоза шофер.

Мамалов Амежи — «Дружба» яхача колхоза механик.

Решидов Сини — «Октябра 40 шу» яхача колхоза тракторист.

Успанов Саид Исхаевич — «Новогрозненский» комсий совхоза бригадир.

Цехаев Сайдпаша — «Октябра 40 шу» яхача колхоза баьцадаараш лелаеча бригада агроном.

Эльмурадов Бувейсер Увайсович — «Дружба» яхача совхоза шофер.

МАЛГОБЕКСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Аушев Висийта Мухарбик — «Алханчуртский» совхоза комбайнер.

Белхароев Махьмада Исраил — «Ингушский» совхоза тракторист.

Додов Муне Моис — «Ингушский» совхоза комбайнер.

Даурбеков Солсбика Хьусейн — «Ингушский» совхоза комбайнер.

Евлоев Абуязита Хьамзат — «Алханчуртский» совхоза тракторист.

НАДТЕРЕЧНИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Бамбатиев Супьян Буланович — «Братский» комсий совхоза тракторист.

Магомадов Рамзан Абдулаевич — «Гвардейский» совхоза тракторист.

Умалатов Мовлад — «Новогорский» комсий совхоза тракторист.

Убайтаев Ваха Лейчегович — «Сельхозтехника» РО шофер.

Тутаев Бату Умалатович — «Минеральный» совхоза механизатор.

Читиев Оалхазар — «Верхнекаурский» совхоза шофер.

НАЗРАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Абиев Уматгире Махьмад-Башир — «Назрановский» совхоза болхлой комитета председатель.

Арчаков Атабе Дауд — «Октября 40 шу» яхача совхоза тракторист.

Евлоев ШаIипа Якъуб — «Экажевский» совхоза тракторист.

Консигов Исраила Мувса — Назрановски совхоза-техникума комбайнер.

Манкиев Яне Висан-Гири — «Октября 40 шу» яхача совхоза звеньевой.

Мислауров Хьусейна Увайс — «Назрановский» совхоза тракторист.

НАУРСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Амаев Малик Тураевич — «Калиновский» комсий совхоза тракторист.

Зубович Юрий Андреевич — «Наурский» комсий совхоза механизатор.

Зубариев Мажит — «Комсомольский» комсий совхоза бригадир-комсаш лелаер.

Крючко Владимир Павлович — Кирова цIерагIча комсий совхоза тракторист.

Мусалиева Усимат — Калинина цIерагIча комсий совхоза болхло-комсаш лелаер.

Шуипов Баудин — «Победа» яхача комсий совхоза тракторист.

НОЖАЙ-ЮРТОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Насуханова Амжан — «Ильича васкеташ» яхача колхоза тхьамка лелаер.

Эльсункаева Кульсум — Шерипова цIерагIча колхоза тхьамка лелаер.

Эльсарханов Дадаш — Гагарина цIерагIча колхоза шофер.

СОВЕТСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Додуев Ахмут — XX партсъезда цIерагIча колхоза бригадир.

Эльмурзаев Хаси — Ленина цIерагIча колхоза механизатор.

СУНЖЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Азаров Василий Иванович — «Победа» яхача колхоза тракторист.

Востриков Анатолий Михайлович — XX партсъезда цIерагIча колхоза шофер.

Даудов СалаIудин — XIX партсъезда цIерагIча колхоза тракторист.

Дорохов Алексей Иванович — Кирова цIерагIча колхоза тракторист.

Костоев Сальмарзий Ювназ — Орджоникидзе цIерагIча колхоза бригадир.

Коротин Василий Ильич — Шеча Эскара цIерагIча колхоза комбайнер.

Калаев Солсий Тухан — «Ше Октябрь» яхача колхоза тракторист.

Митраев Денисолта — «Восход» яхача колхоза тракторист.

Паринев Эльбердий Iалихан — «Ильича васкеташ» яхача колхоза тракторист.

Стрельников Константин Иванович — «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза бригадир.

Чаниев Хоасбота Iаддал — «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза шофер.

Элиханов Ваха Усманович — Ленина цIерагIча колхоза хьажкIаш лелаеча звеной звеньевой.

Донченко Николай Григорьевич — «Ассинский» совхоза шофер.

УРУС-МАРТАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Астемиров Хьамид — «Урус-Мартановский» совхоза тракторист.

Байсаева Пату — «Гехинский» совхоза звеньевая-тхьамка лелаер.

Бошаев Хьасан — «Гойтинский» совхоза бригадир.

Мерзиханов Сайд-Махьмад — Мичурина цIерагIча совхоза хьажкIаш лелаеча звеной звеньевой.

Мажидов Iалаудин — Мичурина цIерагIча совхоза управляющи.

Хаджимирадов Махьмад — «Горец» яхача совхоза свекла лелаеча звеной тракторист.

Цакиев СаIид — «Красноармейский» совхоза тракторист.

(ДIаходдар хургда).

РЕСПУБЛИКА ТУРПАЛА ИСТОРИ IОМАДЕШ

Вай республике бахача дуккхача къамех болча нахах хIаранена боккха кхаъ хилар Нохч-ГIалгIайченна ДоттагIала орден ялар. Советски социалистически Даьхен эггара бочагIа йола кхоъ орден леп хIанз республика байракха тIа. Доккхийча а вIамигача а советски халкъий цIаккха доханргдоацача, ленински доттагIала тешал да из.

Республика ДоттагIала орден ялара цIейна хетаяь сайре хилар Грознерча № 19 йолча школе дукха ха йоацаш. Из кийчъяьяр 9 «А» класса комсомольски группа. Дукха ха я цу группа города Грозне, республика истори Iомаду. Сайренга дешархоша дийцар города промышленностах, къахьегамах, доттагIалах.

Бокккхача теркамца хьежар гулбеннараш эпидеаскопа новкъосталца Алиференко Людас гойтача 1918—1920 шерашка контрреволюцена духьала турпале дакъа лацарахи, хIаьта иштта мехкдаьтта промышленность дегIайоалаярахи Грозненски пролетариата Шеча Байракха орден яларах долча М. И. Калинина кулг яздаьча документага.

Бераша деш историех дола документаш, хьеж сурташка. 1918 шу. Советски Iаьдала хьалхара денош. Старопромысловски района болхлой топаш бе а йоахкаш болх беш ба. Болхлой отрядаш вIашагIъехкаш ва Гикало Николай. Дийнахь а бус а ха деш ба Шерипов Асланбека цIе дошлой.

1920 шера март бетта из къовсам чакхбаьлар. Мел дукха наьха синош дIадихьар цо. ДоттагIала майдан тIа латтача памятника суртага хьеж бераш. «ТIехьено сий ду граждански тIем тIа байнача турпалий». Дуккхачар дIаденнад шоай вахар халкъа ираз бахьан.

ХьатIаенай дагаяьлла паргIато. Халкъа доалахьа йийрзай заводаш. Деррига а хьаде дезаш, юхаметтаоттаде дезаш дар. ХIаьта метта а оттадир. Из гойт таьрахьаша. 1919-ча шера 36 мара ца хинна мехкдаьтта скважина 1921-ча шера 132 хул. Укхаза да Грознерча мехкдаьтта промышленноста керте лаьттача И. В. Коснора, мехкдаьтта промыслаш юхаметтаоттаеш хиннача батальона хьалхарча командира А. В. Заградина портреташ.

Турпалах, майралах дизза да уж шераш... Хьалхарча къахьегама турпалашта совгIаташ дIадала 1923-ча шера Грозне боагIа М. И. Калинини К. Е. Ворошилови. ХIаьта 1931-ча шера Ленина орден лу хьалхара пятилетка ханал хьалха кхоачашъяьча «Грознефть» объединене мехкдаьтахошта. С. Орджоникидзе даькъала буви орденаш еннараш.

Хала да фашистски Германеца баьча тIемах дувца Деррига а ховш санна хет. Старопромысловски районера фронте вахар ворхI эзар болхло. Царех дуккхабараш юха цIа ца боагIаш бисар. Даьхен кортмукъале бахьан шоай вахар дIаделар эзарнеша. Вай республикерча 36 сага Советски Союза Турпала цIи еннай...

Экрана тIа бIаргагу керда заводаш, бIарчча гIишлоний комплексаш.

КПСС XXIV съезда директиваш. ийслагIа пятилетка боккхача лоархIаме я советски общество коммунизмана гарга йнгара, цул материально-технически база хьалъяра, экономика чIоагIъяра. Нохч-ГIалгIайчен дуккхача къамех болча къахьегамхоша а дизза дакъа лоац уж дехкараш кхоачашдеча.

Из деррига а къонача тIехьен теркам тIаозаш, цар интернациональни, патриотически кхетам чIоагIбеш да. Цудухьа шерра из болх лелабу тха педколлективо дешархошца.

С. ДЕМЕНТЬЕВСКАЯ.
Грознерча юкъерча № 19 йолча школа хьехархо.

Студенташ кийчлуш ба

ХьатIайоагIаш латт студентий къахьегама семестра ха. ХIанзале цунга кийчлуш ба хургбола хьехархой.

Укх деношка Кареле бахаб дIададахача шера отряда командираш хиина Януркаев Сайд-Iаьлеи Вагапов Майрбеки. Уж хургба Кареле массехк районаца къахьегама договор вIаштIехьдоаккхаш.

Укх шера а хьалхарча шерашка санна, вай республикера студенташ хургба Кареле гIишлош хьалъеш, бахача нахаца кхетама болх чакхбоаккхаш — концерташ гойтаргда, лекцеш, докладаш ешаргъя, вIашагIкхетара сайренаш чакхйоахаргъя. Студенчески къахьегама бригадаш вIашагIйоххкаш латт.

Р. НИЗАМУТДИНОВА,
ЧИГУ ВЛКСМ комитета секретара заместитель.

Профсоюзий керда районни Совет

Укх деношка КПСС Назрановски райкома заседанеи зале хилар районерча профсоюзий конференци. «VIII Нохч-ГIалгIай областной профсоюзни конференце соцамаш кхоачашдара хьакъехьа» конференце доклад йир облсовпрофа председатела О. С. Беляева.

Докладчика дийцар дIададахача шера республика промышленноста а юртбоахама а къахьегамхоша даьхача доккхийча балха толамех, профсоюни организацей балха нийслуча кхоачамбоацарех, хIаьта иштта цо къаьгга белгалдаьхад пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера республикерча профсоюзни организацешта, берригача къахьегамхошта хьалхашка латта доккхий а бехктоккхаме а дехкараш.

Цул тIехьагIа конференце делегаташа хержар профсоюзни районни совет. Цунна юкъе ба промышленносте, юрта боахаме хьалхле лелаераш, юртарча интеллигенце викалаш — «Экажевский» совхоза звеньевой Албогачиев АртагIа, «Назрановский» совхоза доярка Цолоева Iайшет, № 27 йолча профтехучилища мастер Харсиева Роза, «Электроинструмент» завода слесарь Котиев Ахьмад, иштта кхыбараш.

Хьалхарча организационни пленуме профсоюзий районни совета председателалла хержар Джандигов Аламбек, секретаралла — Оздоева Марем.

Е. МАКСИМЕНКО.

Грознерча № 10 йолча больница аптека коллективаца социалистически яхь лелаю Даьхен тIема инвалидий госпитала аптека коллективо. ДукхагIча хана яхьа итогаш йича хьалхара моттиг госпитала аптеко йоаккх. Ди тIехь шоай говзал шаьръеш, кIоаргъеш хьабоагIа наьха унахцIено лораеш бараш. Ший болх цIена, цIаккха гIалат ца доалийташ лелабарах дукхазза ахчай премешца, паччахьалкхей совгIаташца белгалъяхай из коллектив. Укхаза хьаьнала къахьегарца белгалбаьннаб санитарка Богословцева Майя, ассистент Храпатых Дина, рецептор-контролер Королева Лариса.

Сурта тIа: М. Богословцева, А. Гедройц, аптека управляющи, Д. Храпатых, Л. Королева.

И. ПЛИЕВА сурт.

ЭСТОНСКИ ЧКЪАЬРИЙ ЛУВЦАРИЙ БЕРАШТА

Колхозни архетектораша оттаьча проектагIа С. М. Кирова цIерагIча эстонски чкъаьрий доахача колхозе хьалъяьй керда детсад. Укх тIеххьарча шин шера поселке хьалдаьд дуккхазза вIаштIардаь массехк чуIе цIенош, йоккха тика, кафе, бытовой гIулакхаш ду комбинат.

«Боабашка бIу» — иштa цIи тиллай гIишлонхоша детсадах Ханашка хьежжа къоастаьяьча хIара группа (хIаьта уж укхаза кхоъ я) бIарчча цIенош шийн да, цу чу да ловзараш ду цIенош, спальнеш, столовеш. Цхьабакъда, музыкальни дешара занятеш ю зал массанена а цаI я. Берашка (уж дерригаш а 245 да) хьожаш йийтта воспитательница я. Цу массане а специальни образовани я. Урве Тарка, масала, педагогически училище йистеяькхай. Цо хьех йоккхагIча группсерча берашта, цхьа шу даьнначул тIехьагIа школе деша гIоргдарашта. Кая Ургарт деша даха ха йоацача берашта хьехам теларащ кийчбу техникум йистеяькха я. КагегIдола бераш да цо хьехараш. Каллинкорм Линдас консерватори йистеяькхай, цо музыкальни занятеш ю.

Берашта чIоагIа дукха еза завтрак диаь даьнначул тIехьагIара ха, игрушкаш хьае, вIашагIъехка, дагалувца йиш йола ха. Бе-бе бесаш долча каьхатех, пластилинах, дахчан коастах, корсама бIарех, кхыметтел чкъаьрий ткъамех а сакъердаме зIийнаш, кемилгаш, оалхазараш ...хул цар.

— Даим кердадараш хьакхоллаш оамал я берий, — йоах детсада директора Дагмар Пихлакаса, — хIамаш шоашкара хьадагалувцилга дукхадезаш да уж. Из башха-дика говзал дегIаккхувла еза. Тхоай бераш къахьегам дукха безаргболаши цунца творчески гIулакх хургдолаши, вахара чам бовзаргболаш, шоай уйлаш йIаьхий е ховргдолаш хьалкхеде гIерт тхо.

ХIара денна арадаьле кердача фега гIолла лелаш массехк сахьат доакхх бераша. Аьхки дизашта гIулакх ду, бассейна чура чкъаьрий кхоаб бераша. Iай соалозаши лыжаши хехк, лай мажаргаш ловзаю, лайх мундаш ю.

Тамара ТОМБЕРГ,
АПН корреспондент.
Таллин.

БЕЛОРУССКИ ССР. 1974 шера Минскерча холодильникаш еча заводо арахеца йолаергья «Минск-10»-и «Минск-11»-и яха керда холодильникаш. 40 литр дукхагIа хургба цар чухошам.

СУРТА ТIА: «Минск-10»-и «Минск-11»-и яха керда холодильникаш.

А. НИКОЛАЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

19 февраль
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Бosбола телевидени. Iуйрийнара гимнастика. 9.30 — Босбола телевидени. Кинонкъбархой клуб. 10.30 — «Полонез Огинского» яха художественни фильм. 15.25 — Передачай программа. 15.30 — «Леннаучфильм» яхача студе кинопрограмма. 16.00 — «Лермонтова поэзи». Передача дIахьу йоазонхочо Андронникова. 16.45 — Концерт. 17.15 — Берашта дола фильм. 17.40 — Болгаре къаман турпал Василь Левски. 18.05 — Киножурнал. 18.15 — «Вай мехка деррига къамаши халкъаши дIахо хоадалар а вIаший дегIал дахар а — коммунизм хьалъеча хьалашка къаман гIулакхаш дегIадахкара бола никъ ба» (гIалгIай меттала). 18.30 — Саги закони. 19.00 — КПСС Грозненски райкома инструктора Талгатова выступлени. 19.10 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 19.30 — Центральни телевидене экрана тIа эггара хьалха. «ВурийттлагIа трансатлантически» яха художественни фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Концертни зале. Илли доах СССР-а халкъа артиста Гуляева. 22.30 — Спортивни программа. 23.20 — Кердадараш. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

19.50 — Шоана, бераш. 20.00 — 9-ча пятилетка гIишлошъеча. Грозненски специализировании автоцентр (гIалгIай меттала). 20.30 — Киножурнал. 20.40 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (нохчий меттала).

20 февраль
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Iуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Дешархошта. «Кердадар лохараш». 10.00 — Босбола телевидени. Художественни самодеятельноста доакъашхой концерт. 10.30 — «ВурийттлагIа трансатлантически» яха художественни фильм. 15.20 — Передачай программа. 15.30 — «Юрта вIашагIа беттабалар». 16.00 — «Поэзия». Гулна. 16.20 — «Къонал эфире я». 17.30 — «Iилма — тахан». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Кагирхошта йола передача. 18.30 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.50 — Тешаме бола атенсташ кхебар (гIалгIай меттала). 19.05 — Чиле кортамукъален дз доагIаргда. Чиле социалистически парте Генеральни секретара новкъоста Карлоса Альтамирано советски телевидене гIолла яь интервью. 19.30 — Босбола телевидени. Хоккейх йола СССР чемпионат. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Хоккейх йола трансляци дIахоахьар. 22.00 — ДоттагIий юхь-сибат. Передача дIахьу йоазонхочо Алексина. 22.45 — Босбола телевидени. Спортивни программа. Йистеяьлча кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

19.25 — Хоамаш, реклама. 19.30 — «Цхьан дезала юкъе». Грозненски химкомбинат (нохчий меттала). 19.50 — Шоана, бераш. 20.00 — ВIаьстанга мишта кийчо яьй оаш? Сунженски района боахамашка гIолла яь рейд. 20.20 — Киножурнал. 20.30 — Халкъа творчество (нохчий меттала).

РАДИО

19 февраль

6.30 — «Юртара Iуйре» (эрсий меттала). 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Партех. Даьхенах, дола иллеш (гIалгIай меттала). 8.45 — Ше сийгаш (гIалгIай меттала). 16.00 — «Къахьегамца сий ду вай Даьхен» яха передача (нохчий меттала). 16.15 — Хьалха латта опыт массанега дIайовзийта. Промышленноста болхлошта (нохчий меттала). 16.30 — Ашараш. 16.45 — Пятилетка хьалха латтараш (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — Областной партийни конференце делегаташта дола концерт (эрсий меттала).

20 февраль

7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Патриотически ашарий концерт (гIалгIай меттала). 8.45 — Школьни глобус (эрсий меттала). 16.00 — «Атеист» яхача радиоден передачашка ладийгIараша дувцараш (эрсий меттала). 16.15 — «Халкъа тIахьожам болх беш ба» яха корреспонденци (нохчий меттала). 16.30 — «Юртара вахар». Коммунисташ хьалха латт (нохчий меттала). 16.45 — «ТIем тIа санна да къахьегаш а» яха очерк (гIалгIай меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 19.30 — «ХIанзара ханара къона саг» яха радиовыпуск (гIалгIай меттала). 20.00 — «Керда илли дIадовзийтаргда оаха» яхача циклаца ва передача (нохчий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грознеи морхаш а йолаш, нагнагахьа кIезиг-дукха йоачан а йолаш, къилбаседа-малхболехьара мух а хьекхаш ха хила а фегара температура республике гIолла 1—5, Грозне 3—5 градус шелал йолаш хила а тарлу. 20 февралера 22 феврале кхаччалца морхаш а йолаш, лоадама йоачан а йоацаш, цхьаццайолча моттигашка дохк а доаллаш, кIезиг-дукха ша а билла, малхбузехьара мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсашка 4—9 градус шелал йолаш, деношка 1 градус йIовхалгара 4 градус шелалга кхоачаш хила а тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийна вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен деношка.

СФ04081. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84. Заказ № 1622.